

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XIII. V Ljubljani, februarija 1896. *2. zvezek.*

Praznik darovanja Gospodovega ali svečnica.

I. Pomen blagoslovljenih sveč.

Prilagodil si pred obličjem vseh narodov luč v razsvitljenje nevernikom.
Luk. 2. 31.

Velik in lep praznik, dragi v Kristusu, nas je poklical danes semkaj na sveti kraj; imenitne in ginljive prigodbe iz življenja našega Odrešenika nam stavi pred oči današnji evangelij. Naša mati, sv. katoliška cerkev, nas ob posameznih praznikih navadno spominja le jedne same skrivnosti našega odrešenja ali pa nam le samo jedno resnico ponuja v premišljevanje. Današnji praznik pa dela izjemo. Tri skrivnosti združi v jedno in nam jih podaja za pobožno premišljevanje. — Glejte, danes je spolnila deviška Mati božja postavo očiščevanja, — ona najčistejša vseh Adamovih otrok, najnedolžnejša vseh ljudij, pride v tempelj, da bi se kakor druge matere očistila. Od tod ima današnji praznik ime: Očiščevanje Marijino. — Marija daruje božjega Sina nebeškemu Očetu. Dete, katero je popolno Božje, Božja lastnina, naj se za večne čase daruje Bogu. Od tod drugo ime današnjega praznika: Darovanje Gospodovo. — O kako lepi, imenitni dogodki se kažejo pred našimi dušnimi očmi, kako lepe čednosti se nam ponujajo za premišljevanje! V resnici, ako povdarjam z vernim srcem te svete dogodke, sem v zadregi, sam ne vem, kaj bi govoril svojim poslušalcem! Kako lepa priložnost se mi ponuja, da bi v Mariji pokazal mladini prelepo čednost sv. čistosti, ali pa da bi govoril o Marijini pokorščini, katera nam je najlepši zgled

vdanosti v voljo božjo. Vendar nekaj drugega mi je danes pri srcu. Današnji praznik se ne imenuje samo očiščevanje Marijino in darovanje Gospodovo, pravimo mu tudi *svečnica*, zato, ker se ta dan blagoslavljaajo sveče za službo božjo ali pa tudi za domače pobožnosti.

To smo ravnokar videli, in morda se je ravno med to slovesnostjo pred nekolikimi trenutki obudila vam želja zvedeti, kaj pomenijo sveče, čemu so luči pri službi božji. Zakaj, vsevedni Bog, tako bi si kdo znal misliti, ne potrebuje luči, da bi nas videl, in verni kristijan, ki je po dnevi v hiši božji, jih tudi ne potrebuje; brez njih lahko pobožno moli. Čemu tedaj goreče sveče pri svitem dnevu? Sveta cerkev gotovo tega ni vpeljala zavoljo Boga, kateri ne potrebuje nobene vnanje reči, ampak zavoljo ljudij, katerim so vnanje reči pripomoček, da se povzdignejo do višjih, božjih resnic; zategadelj, da nam dajejo lepe nauke. Da se bote pa tudi zavedali koristnih naukov, hočem vam jih pojasniti. V ta namen odgovorim na dvojno vprašanje: I. Kaj pomenijo, II. kaj nas učé blagoslovljene sveče?

Ti pa, o Bog, Oče večne luči, razsvitluj nas z žarkom zveličavne resnice, da nam današnje premišljevanje razjasni ter pripravno stori naše srce živeti po božjih naukih. Pričnem v imenu Jezusa in Marije.

I. Ako hočemo zvedeti, kaj pomeni luč, kaj nam naznanjajo prižgane, blagoslovljene sveče, ozrimo se v Jeruzalemski tempelj. Tam zagledamo sivolasega, modrega Simeona, ki drži v svojem naročju Dete, vpira s solzami veselja napolnjene oči proti nebu in govori ves vdan v voljo božjo: *Zdaj, o Gospod! spustiš svojega hlapca po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči tvoje zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvitljenje nevernikom, in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu.* Tjekaj tedaj se ozrimo in spoznajmo iz teh besedij prvi pomen luči. Luč pomeni Zveličarja sveta, Odrešenika narodov: Jezusa Kristusa, luč sveta.

Ko je prišla polnost časov, ko je minulo štiri tisoč let, pogledal je Bog s svojega nebeškega prestola na zemljo, videl temo, videl revščino v greh zabredlega človeštva, smilil se mu je vstvarjeni svet in zategadelj kakor nekdam pri stvarjenju zakliče: *Bodi svitloba!* In glej, prikazala se je luč življenja, Jezus Kristus. *Ljudstvo* — tako kliče prerok v duhu — *ljudstvo, ki je tavallo v temi,*

zagleda veliko luč; prebivalcem, ki so stanovali v deželi smrtne sence, se je prikazala velika luč (Iz. 9, 2.). Prižgane luči pri službi božji nas spominjajo tedaj prvič na Jezusa Kristusa. Opomniti nas hoče sv. cerkev vselej, kadar smo pri službi božji, na skrivnost in resnico, da je svet nekdanj pokrivala tema nevednosti, malikovanja, da je bil ves svet zakopan v hudobije, vreden večnega pogubljenja, da se je pa Bog v svojem velikem usmiljenju ozrl na zemljo, poslal svojega jedinorojenega Sina, da bi razpodil temo nevednosti, raztrgal vezi hudobij in prižgal luč večne resnice, spoznanja božjega. Opomniti nas hoče sv. cerkev, da je Jezus Kristus ona luč, ki razsvetli vsakega človeka, ki pride na zemljo. In Zveličar nam to spričuje z besedami: *Jaz sem luč sveta, kdor hodi za menoj, ne hodi v temi* (Jan. 8, 12; 9, 3.). Da, kjer se je prikazala ta luč, tam je zginila tema; od te večne luči, Jezusa Kristusa, je dobil sleporojeni zopet pogled; pri tej luči se je ogrelo kakor vosek grešno srce velike grešnice Magdalene; jeden sam žarek te luči, namreč ljubezni Jezusa Kristusa, je zadel Petra in on s solzami obžaluje svoj greh; ta luč je svetila nekdanj pri grobu Lazarjevem in zbežala je tema smrti, mrtvi vstane in živi; na gori Kalvariji je pregnala ta luč za vselej temo in tako še dandanes ta luč — Jezus Kristus — razsvetli človeku razum, ogreje marsikatero grešno srce, razpodi temo greha in ga napolni z ognjem svete ljubezni, lepega življenja.

Toda ta luč, ki je visela na gori Kalvariji, je pregnala za vselej temo. Ta luč — Jezus Kristus — sveti vse večne čase, nikdar ne ugasne. Zato pomeni luč drugič sv. vero. Sv. vera je tedaj drugo, kar nam naznanjajo prižgane posvečene sveče. *Noč je prešla* — piše sv. apostol Pavel — *in napočil je dan*. Luč svete vere je pregnala temo nejevere. Da, sveta katoliška vera, ti si v resnici luč, predragi dar iz nebes, ti podpiraš reveža, tolažiš obupnega, ti vodiš človeka po temnem potu življenja, da ne zgreši prave poti, ampak doseže svoj namen. Odkar je opravljena velika spravna daritev na Golgati, sveti ta luč sv. katoliške cerkve. Ta luč razpošilja svoje žarke od solnčnega vzhoda do zahoda. Otroke in stariše, mladeniče in device, revne in premožne, visoke in nizke, srečne in nesrečne, kralje in cesarje razsvitljuje, kaže jim pravo pot, ogreva jim srce in jih vodi v pravo nebeško domovino. — In ako se ti, o hudobni, v hudobije in razuzdanosti pogreznjeni svet, trudiš in prizadevaš z vsemi zvijačami in močmi, z žuganjem in hinavščino, da bi pogasil in zatrl to od Sina božjega samega v

vernih srcih prižgano luč, plamteči ogenj, zastonj je vse. Na večne čase, dokler se ne bota zemlja in nebo zdrobila v prah, opravljala se bode velika daritev nove zaveze; kolikor časa bode svetilo solnce in migljale zvezde, toliko časa se bode na zemlji opravljala sv. maša za žive in mrtve, svetile bodo luči na oltarju in gorel v srcih vernikov nebeški ogenj sv. vere. Glejte, dragi, kaj nam vse pomenijo blagoslovljene sveče, luč pri službi božji.

Pa še o nekem drugem pomenu luči nam govori prerok: *Nič več ne bo dalje zahajalo tvoje solnce, ne tvoja luna se zmanjševala; ker Gospod bo tvoja večna luč in dnevi tvoje žalosti bodo dokončani* (Iz. 60, 20.). Tedaj luč prihodnjega veselja nam kaže luč v cerkvi; to je njen tretji pomen. Smrt in tema sta znamenje pekla; veselje in luč pa znamenje nebes. Žalost in jok se razlegata po kraju satanovem; veselje in pesmi nebeških korov pa pred prestolom božjim. Ako se tedaj na lepo okinčanem oltarju pokaže Zveličar sveta, večna luč, začetek našega življenja, pod podobo kruha in gorijo okoli in okoli posvečene luči, kdo, dragi! bi se v duhu ne povzdignil v nebesa in ne občutil nekakega predokusa rajskega veselja. Prižgane sveče, plamteče luči nam kličejo z oltarja glasno kakor nekdanj angelj pastirjem: *Glejte, oznanujemo vam veliko veselje!* Me stojimo okoli prestola Jagnjeta božjega, oznanujemo vam prihodnje veselje, o katerem je sveti Janez evangelist prerokoval: *In noči ne bo več; in ne bodo potrebovali ne svetlobe svetila, ne svetlobe solnca, ker jih bo Gospod Bog razveseljeval in bodo kraljevali vse veke vekomaj.* — Kako lepe pomene imajo tedaj luči pri službi božji, kako podučljive so tedaj za nas! Zato nam sv. katoliška cerkev pri vsaki očitni pobožnosti zapoveduje luči. Znanprej bodemo vedeli, da nam luči kažejo večno luč — Jezusa Kristusa — da nas spominjajo na sv. vero in povzdigujejo ter vabijo v nebeško veselje.

Toda je-li že s tem namen sv. cerkve dosežen? Ne! Sveta cerkev nam daje še druge nauke, in kateri so ti? Pokazati jih hočem v drugem delu.

II. K čemu nas spodbujajo prižgane sveče? Odgovor je kratek: spodbujajo nas, da bi hrepeneli to doseči, kar nam one kažejo. Kažejo nam pa luč sveta — Jezusa Kristusa. Ali povejte mi, kaj bi nam koristila luč, svetloba solnca, ako bi se zaprli v temno klet ali sobo, kamor ne morejo predreti solnčni žarki? Gotovo nič! Ravno tako bi nam luč sveta — Jezus Kristus — nič ne pomagal, ako bi se ga samo spominjali, pa bi ga ne posnemali

in ne hodili za njim. Spomin sam bi bil le mrtva prazna senca. Tega pa noče sv. cerkev. Ne, vse kar opazimo na svečah, na lučih, nam kliče: hodi za lučjo, posnemaj Jezusa Kristusa. Da si bomo pa lažej te nauke zapomnili, pomislimo lastnosti luči.

Barva luči je svitla in čista in zato nas tudi glasno sprašuje: si li tudi ti čist in svet, kakor je bil Sin človekov; kliče nam vsem: ste-li tudi vi krotki, nedolžni, kakor On, ki ni imel najmanjšega madeža? Ako niste, trudite se, da postanete čistejši, svetejši, bolj in bolj podobni večni luči — Jezusu Kristusu —, posnemajte ga s svetim, bogoljubnim, pobožnim življenjem.

Druga lastnost luči je, da razsvetljuje. Opominja nas na sv. evangelij, kateri razsvetli um vsem onim, ki imajo živo vero, pripelje jih k pravemu spoznanju. Modrost, s katero se šopirijo otroci sveta, posvetni ljudje, je nespamet v očeh božjih, pobožna vera pa je prava modrost. Povedal je to sam Zveličar, ko je govoril: *Oče, zahvalim se ti, da si prikril modrim tega sveta, razodel pa ponižnim!* — Kolikor bolj se trudi človek resnice svete vere spoznati, tem bolj moder je v resnici. Modrost tega sveta pa vodi bolj in bolj v temo nevednosti, v prepad pregrehe. Opominja nas zatagadelj svitloba luči, da bi se trudili za pravo krščansko modrost, da bi po pravem spoznanju tudi živeli in da bi tudi iz našega življenja, delovanja, govorjenja odsevala luč lepih zgledov in da bi tako tudi druge vabili k svetosti.

Luč se pa tudi povzdiguje kviško proti nebu. Tjekaj gori naj hrepené naše misli in želje. Ne navezujmo srca na zemljo, na minljivo premoženje, pregrešno veselje, ampak obračajmo svoje misli proti Bogu, hitimo proti svojemu pravemu domu. »Na kviško srca« nas opominja luč; *iščite* — nam kličejo prižgane sveče — *iščite pred vsem kraljestvo božje, a vse drugo vam bo privrženo.*

Zadnjič pa sveča zgorí, sama sebe pokonča. Tako je tudi Jezus Kristus iz ljubezni do nas in iz pokorščine do nebeškega Očeta daroval sam sebe, da bi mi imeli večno življenje. Tako, dragi, tudi nam ne sme biti nobeden trud pretežaven, nobeno delo preveliko, da dobimo nebeško kraljestvo. Ne bodimo malosrčni, nikdar ne recimo: o, to je pretežko, za to čednost je treba prevelikega zatajevanja, pobožno živeti mi ni mogoče. Gotovo, dragi, gotovo mi lahko živimo pobožno in čednostno, ako le hočemo. Naredimo že vendar trden sklep, ne dajmo se od vsake težave premagati, ne vstrašimo se zatajevanja: miłost božja nas

bode podpirala in česar sami ne moremo iz lastnih močij, k temu nam bo pomagala milost. Ne prizanašajmo samim sebi, ne verjemimo domišljiji in darujmo same sebe Gospodu v dar, kakor je on svoje življenje daroval za nas. Kakor je Marija Jezusa Bogu darovala in on sam se daroval za nas, darujte tudi vi sami sebe Zveličarju — tako nam kliče luč z oltarja. Ni Bogu prijetnejšega daru, kakor če daruješ sam sebe, sam sebe križaš, sam sebe zatajuješ, si odrečeš vse, kar bi Boga razžalilo in tako prineseš samega sebe v dar, zgoriš tako iz ljubezni do njega. — Daruj, o kristijan, tako ti kličejo vsakikrat luči, ko prideš semkaj v božjo hišo, daruj, o kristijan, Bogu, kar ti je najljubše. Tebi, o mladina, je ljubo posvetno razveseljevanje, daruj — ti kličejo goreče luči — daruj ples, odpovej se slabim tovarišijam, vsemu, karkoli bi utegnilo škodovati tvoji nedolžnosti. Ti si ves mlačen, mehkužen, len v službi božji, odpovej se — te opominjajo sveče — lenobi, bodi goreč. Ti strežeš svojemu telesu, si vdan pijančevanju in misliš, da sicer bi ne mogel živeti, ako bi ne šel v to ali uno hišo; premagaj se, daruj to hudo nagnenje, daruj se — ti kličejo luči z oltarja pri službi božji — iz ljubezni do njega, kateremu mé v čast gorimo. Ti si ošaben, ti si prevzetna, ti žališ Boga z nespodobnim govorjenjem, z ostudnim preklinjevanjem, premaguj sam sebe, naj vse to zgorí na ognju božje ljubezni in prinesi Bogu lep čisti dar. *Vrzite od sebe* — nas opominjajo sveče — *dela teme in oblecite orožje svitlole*. Zgine naj ves napuh, lenoba, krivica, nečistost, jeza, sovražstvo, boječnost pred svetom. Vse vaše življenje naj bo kakor zrcalo, v katerem se bode videlo, da ste sinovi luči, otroci Božji, dediči nebeškega veselja.

In, dragi bratje in sestre v Kristusu, se bodedo mar še mudili to storiti, kar nas opominja luč? Glejte, precej ko smo začeli živeti, ko smo vstopili v sv. cerkev, nam je bila dana pri sv. krstu luč; mi smo sklenili zvezo z Bogom, smo mu pri luči obljubili, da ne bodedo hodili po temi pregrehe, ampak živeli po luči sv. evangelija. Mašnik, ki nas je krstil, nam je dal v roko svečo, rekoč: Vzemi gorečo luč, ohrani nedolžnost, hodi za Jezusom, kateri je prava luč, da ko bode prišel sodit žive in mrtve, mu prideš naproti v svatovskem oblačilu in vstopiš na nebeško ženitovanje in greš v večno življenje. Spominjajmo se te obljube. Konci našega zemeljskega življenja nam bodo zopet dali gorečo luč v slabe roke. In takrat nas bo luč glasno vprašala: Si li hodil v luči

pravičnosti, čistosti, svetosti? Zdaj prideš — nam bo govorila takrat sveča — pred večno luč in vsa tvoja dela v temi in v noči pridejo na dan. V tem trenutku se bode tresel hudobnež, krivičnež in zapeljivec; pravičnega in nedolžnega pa bode razveselila luč, napolnila bo srce s svetim, veselim zaupanjem, da ima zdaj, zdaj vstopiti na drugi svet, v drugo kraljestvo, kjer bode na večne čase svetila nebeška luč. Dragi, kadarkoli pridemo v cerkev in zagledamo luč, govorimo samim sebi in molimo k Bogu: Jezus — luč sveta — za teboj hočem hoditi in ne v temi greha, da bodem enkrat, ko mi bode zadnjič na smrtni postelji umirajočemu dana luč, mogel izročiti svojo dušo v tvoje roke in gledal tebe v večni, nebeški luči. Amen.

† J. Resnik.

2. Marijina pokorščina.

Ko so se dopolnili dnevi Marijinega očiščevanja po Mojzesovi postavi, so prinesli dete v Jeruzalem, da je darujejo Gospodu. Luk. 2, 22.

Skrivnost, katero sv. cerkev danes praznuje, je polna globokih mislij. Naj preišljujemo obrede, ki se vršé, ali ljudi, ki so zraven, vse nas opominja svetosti in nagiba na čednost. — Kristus je prišel danes prvokrat v tempelj. Kot Bog je bival tu že od početka: danes stopi prvokrat vanj kot Bog in človek. Ni pa prišel kakor drugi Izraelci, da bi tu samo molil; prišel je kot Sin božji, kot dedič in gospodar hiše božje. Danes se Jezus sam v Jeruzalemu v tempelju slovesno in očitno proglasi za Zveličarja sveta. Ves Izrael je navzoč pri tej slovesnosti: duhovniki starega zakona in ljudstva. Vsi se čudijo besedam starčka Simeona: *Glej, ta je postavljen v znamenje, zoper katero se bo govorilo.* Morda so slišali te besede tudi duhovniki, ki so pozneje vpili pred Pilatom: »Imamo postavbo in po postavi mora umreti. Proč ž njim!« — Vse to nam kliče v spomin mnogo resnic.

A današnji praznik ni samo praznik Jezusov, ampak tudi praznik Marijin. Saj kjer je Sin, tam je tudi Mati, Marija, prečista Devica. In nji na čast bodem danes govoril. Marija je pri skrivnosti današnjega praznika razodela toliko različnih in prelepih čednostij, da človek ne vé, kaj bi bolj občudoval: ali čistost ali ponižnost.

ali ubožstvo ali pobožnost ali pokorščino Matere božje. Namenil sem si govoriti o pokorščini Marijini.

Sv. Pavel pravi o Kristusu tako lepo: *Kristus ni delal tistega, kar je bilo njemu všeč* (Rimlj. 15, 3.), ni iskal samega sebe, svojega prida in svoje časti. To moramo reči tudi o njegovi presv. Materi. Tudi ona lahko pravi sama o sebi: *Kar je Bogu všeč, to delam vedno* (Jan. 8, 29.). Dandanes ljudje ne poznajo nobene pokorščine več. Svet je odpovedal pokorščino Bogu; podložniki se upirajo svoji gosposki; otroci ne poslušajo več svojih starišev. Skratka: ljudje ne priznavajo več nobene oblasti nad seboj; vsak hoče biti sam svoj. Poglejmo torej danes, kako Mati božja izvršuje postavo, kako se véde do oblastnikov in predstojnikov. Premišljujmo pokorščino Matere božje. Marija nam vsem danes kliče s svetim Pavlom: *Posnemajte me, kakor jaz posnemam Kristusa*. (I. Kor. 4, 16.)

I. Sv. evangelij pravi: *Ko so se dopolnili dnevi očiščevanja po Mojzesovi postavi, so prinesli Dete v Jeruzalem in je darovali Gospodu*. — Kako se glasi Mojzesova postava, o kateri govori evangelist? Zapisana je v 3. Mojzesovi knjigi: *Žena, ki spočne od moža in rodi sinu, bodi nečista 40 dnij* (III. Mojz. 12, 2.). To se pravi: izraelska mati, ki je povila moško dete, 40 dnij ni smela med ljudi in k sv. šotoru, tudi ni smela uživati jedij, ki so bile Bogu darovane. Ko je minulo 40 dnij, prinesla je jagnje ali dve grlici Bogu v spravi in očiščevalni dar, duhovnik je opravil daritev in zanjo molil; s tem je bila očiščena: smela je zopet z drugimi ljudmi hoditi v tempelj molit in tudi Bogu posvečene stvari jesti. — Ta božja zapoved je spominjala izraelske matere prekletstva, ki je prišlo na svet po Evinem grehu; ob enem pa je budila v njih upanje v prihodnjega Odrešenika. Svete Matere božje ta postava ni vezala. Stvar je jasna. Poglejmo samo črko postave. Postava pravi: *Žena, ki spočne od moža in rodi, je nečista*. Marija svojega božjega Sina ni spočela od moža, ampak od svetega Duha samega. Ko je Marija angelju dejala: *Kako se bode to zgodilo, ker moža ne poznam?* — odgovoril ji je angelj: *Sv. Duh bo prišel v te in moč Najvišjega te bo obsenčila*. Marija je spočela kot devica, in devica je ostala tudi po porodu. Mojzesova postava torej nje ni vezala. Deviška Mati Jezusova je vsa lepa in brez madeža in zato ji ni treba očiščevanja. Po pravici pravi visoka pesem: *Kakor lilija med trnjem, taka si, moja prijateljica, med*

hčeramí sijonskimi (Vis. pes. 2, 2.). — Če pa deviške Matere božje ni vezala postava, zakaj pa se je šla 40. dan v tempelj očiščevati? Šla je sama od sebe, iz proste volje, iz ponižne pokorščine do božje postave. Postava je ni vezala; vedela pa je, da je Bogu všeč, če gre v tempelj. *Kar je Bogu všeč, to delam vedno.* Da ni šla, ne bi bila žalila Boga. A pokorila se je postavi zato, da stori Bogu všečno delo. Poslušala je Mojzesovo zapoved zato, da nam dá z g l e d p o k o r š č i n e. Marija je posnemala svojega božjega Sina Jezusa Kristusa. Kdo bi si upal reči, da je Jezusa vezala postava obrezovanja? In vendar se je dal obrezati zato, ker je bilo to všeč nebeškemu Očetu. — Kaj pa delamo mi? Mi še takih zapovedij ne izvršujemo, ki nas vežejo pod smrtnim grehom. In če jih izpolnujemo, delamo to največkrat le prisiljeni, ker se bojimo kazni. Le redko kedaj storimo kaj samo zato, ker je Bogu všeč. Kako nas osramoti Marija! Sveta Mati božja je pokorna postavi, ki zanjo ni bila dana, mi storimo komaj to, kar prav moramo.

II. Še lepše se nam pokaže pokorščina Matere božje, če pomislimo: Marija se je pokorila postavi, ki je bila zanjo tako p o n i ž e v a l n a. Ko je prišla v tempelj opraviti spravní in očiščevalni dar, ponižala se je iz pokorščine pred celim svetom: pred duhovniki stare zaveze in pred ljudstvom, ki je bilo v tempelju. Največja čast Marijina je, da je ob jednom m a t i i n d e v i c a. Ko so jo pa ljudje videli prihajajočo v tempelj z otrokom v naročju, tedaj so pač vsi mislili, da je to mati kakor vsaka druga izraelska žena. Marija je torej ljudem prikrla svojo največjo čast, ker se je uklonila Mojzesovi postavi. Da stori Bogu všečno delo, šla je v tempelj očiščevati se, kakor da ni več brezmadežna devica; ne boji se ljudij, naj ljudje mislijo o nji, kar hočejo. . . . Zares Marija je delala kakor pozneje njen Sin, Jezus Kristus. Božja Mati se pridruži človeškim materam, prečista se gre očiščevati; božji Sin se pridruži človeškim sinovom, svetost sama se uvrsti med grešnike in kakor grešnik se dá Janezu krstiti. — Mi pa se tako bojimo za svojo čast pri ljudeh. Najsvetejše zapovedi prelamljamo iz strahu pred ljudmi, cerkev opuščamo radi ljudij, češ, kaj pa ljudje porekó, če bom hodil v cerkev. In dasi nam vest očita grehe, pred svetom se kažemo pravične, poštene, svete. Celo takrat, kadar gremo v tempelj, v cerkev, k duhovniku, da očistimo svojo omadeževano dušo, delamo se čiste in nedolžne. Marije, prečiste Device, ni sram poklekniti pred duhovnika starega zakona, da zanjo moli, kakor

za omadeževano mater. Mi pa se branimo ponižati se pred duhovnikom novega zakona in v skesani izpovedi priznati, da smo ubogi grešniki.

III. Postava očiščevanja ni vezala Marije; prostovoljno ji je bila pokorna, dasi je bila pokorščina zanjo tako poniževalna. A to še ni vse. Radovoljno pokorščino moramo tembolj občudovati, čim več zahteva postava, ki se ji človek vkloni. Kaj je morala storiti Mati božja, ker je pokorna postavi? Darovala je svojega jedinorojenega Sina nebeškemu Očetu.

Abrahamu je Bog nekdaj rekel: Vzemi svojega jedinega sina Izaka, katerega ljubiš, in pojdi na goro Morijo in tam mi ga daruj v žgavni dar na gori, katero ti bom pokazal. Abraham je obložil tovrno žival, vzel s seboj dva hlapca in sina Izaka. Šel je, kamor mu je bil Gospod ukazal. Na gori postavi oltar, dene nanj drv, zveže Izaka in ga položi na oltar vrh grmade. Že je stegnil roko in prijel za meč, da bi zaklal svojega sina, kar sliši z nebes glas: Abraham, Abraham, ne steguj roke nad mladeniča in ne stori mu nič žalega (I. Mojz. knj. 22.). Večje pokorščine, kakor je bila Abrahamova, si človek ne more misliti. Sv. pismo samo hvali Abrahamu radi tega in Bogu je bila ta pokorščina tako všeč, da je Abrahamu prisegel: »Ker si to storil in nisi prizanesel svojemu sinu radi mene, te hočem blagosloviti in pomnožiti tvoj zarod kakor zvezde na nebu in kakor pesek ob bregu morja. In blagodarjeni bodo v tvojem zarodu vsi narodi zemlje, ker si bil pokoren moji besedi.«

Kar je storil Abraham iz pokorščine do Boga, to je storila tudi Marija. Sv. Mati božja je darovala svojega jedinorojenega Sina, da umrje. Sv. Tomaž Akvinski pravi: »Kakor bi Marija ne bila Mati božja, da ni sama privolila, tako bi tudi njen Sin ne bil darovan v dar, da ga ni sama radovoljno darovala.« To je storila Marija pri očiščevanju v tempelju. Iz tega razvidimo, koliko je stala Marijo pokorščina. Sveto pismo samo pravi, da na svetu ni večje ljubezni od materine ljubezni do otroka. Ko je dekla Hagar s svojim sinom Izmaelom bežala iz hiše Abrahamove in blodila po puščavi, ni nikjer našla vode; otrok je že umiral od žeje, tedaj ga mati položi pod drevo, sama pa je šla stran in se jokala; zakaj, kakor pravi sv. pismo, ni mogla svojega otroka gledati umirajočega (I. Mojz. 21.). Če pa navadna dekla tako ljubi svojega otroka, kdo more povedati, kako je božja Mati ljubila svoje božje Dete? Kdo more umeti, kaj je ona čutila v svojem srcu, ko je darovala svoje Dete Bogu? — Darovala je svojega jedinorojenega Sina. Ve, krščanske matere, imate morda po več otrok, in vendar tako žalujete, če vam Bog katerega vzame; tolaži vas samo to, da imate še

druge otroke. Če pa vam denejo v grob jedinega otroka, ne daste se več utolažiti. Marija je imela jedino Jezusa in njega je darovala v odrešenje sveta.

IV. Da nam bode še bolj jasno, kako težka je bila Mariji pokorščina, pomislimo slednjič še to-le: Sv. Mati božja je darovala svojega jednorodjenega Sina, da umrje z najbolj sramotno smrtjo. — Marija je dobro umela, kaj pomenijo besede starega Simeona: *Ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogim v Izraelu, v znamenje, kateremu bodo ugovarjali; tvojo dušo pa bode presunil meč* (Luk. 2.). Marija je gledala v duhu sovraštvo in zavist farizejev in duhovnikov. Vedela je, da bodo njenega Sina v največji sili zapustili vsi prijatelji, da ga bode učenec prodal in izdal. Slišala je divje vpitje: *Proč ž njim, križaj ga, križaj ga!* Videla je svojega Jezusa, kako ves zdelan in raztepen, s trnjevim vencem na glavi, nese križ na goro Kalvarijo. V njeni duši so odmevali udarci kladiva, s katerim so zabijali žeblje v Jezusove sv. roke in noge. Vse to je Marija gledala v duhu. A Bogu je bilo tako všeč in božji volji je bila pokorna brez ugovora. Bridko morje žalosti ji je polnilo dušo, a v srcu je govorila: *Zgôdi se tvoja volja.* — Pot iz Jeruzalema v Betlehem drži blizu mimo Kalvarije. Ko je šla Mati božja tam mimo z detetom Jezusom v naročju in se ozrla gori na Kalvarijo, videla je vrhu Kalvarije križ; na križu umira njen Sin, sama pa stoji pod križem. Kaj je pač takrat čutilo presveto srce Marijino? — Lahko si tudi mislimo: kadar je majhnemu Jezusu umivala svete ročice, spominjala se je, kako bodo te roke nekdaj prevrtane z ostrimi žebli. In kadar mu je poljubovala njegovo božje lice, spominjala se je, kako bode to lice zateklo od krvi, vse zapljuvano in raztepeno. Ko mu je česala laske, videla je, kako bode nekdaj trnje ovijalo to presveto glavo. Skratka: celo življenje so ji zvenele v duši besede Simeonove: *Tvojo dušo boče meč presunil.*

Toliko je stalo Mater božjo, da je ugodila božji volji. Toliko je trpela, da je storila, kar je bilo Bogu všeč. In kar je storila, ni storila prisiljena, ampak radovoljno in z veseljem. — Glej, vsemogoči Bog — tako je morda molila — glej svojega Sina in mojega Sina. Tebi ga prinašam v dar; ponižno in pokorno se vdam v vse, karkoli ž njim narediš. Vem, da je on Odrešenik sveta, katerega so čakali naši očetje. Vem, da mora kot Odrešenik trpeti za človeški rod, in zato Ti ga darujem v zveličanje in odrešenje celega sveta. Sprejmi, o Bog, ta dar; lepši je kakor dar Abelov,

bolj prijeten kot dar Noetov, bolj svet kot dar Abrahamov, bolj vzvišen kot vsi darovi, ki jih je zaukazal Mojzes. Sprejmi ta dar; vzemi to dete, stôri, kar je všeč Tvoji modrosti. Jaz sem dekla Gospodova: zgôdi se Tvoja volja. — Tako morda je molila Marija, ko je darovala svojega Sina in ga radovoljno posvetila trpljenju in smrti.

Predragi! Marija, Mati božja je bila pokorna postavi, ki je ni vezala; bila je pokorna postavi, ki je bila zanjo tako poniževalna; bila je pokorna postavi, ki je zahtevala od nje največjo žrtev, jednorodjenega Sina.

Učimo se od Matere božje pokorščine. Marija nam danes kliče: *Posnemajte mene, kakor jaz posnemam Kristusa!* Bodimo pokorni svojim starišem, učiteljem, duhovski in svetni gosposki. Vsaka oblast je od Boga, in Bogu sem pokoren, če poslušam svoje poglavarje. *Bog hoče*, ta misel nas mora priganjati, da smo pokorni ponižno, hitro, brez ugovaranja. *Bog hoče* — ta misel nam mora dajati moč, da smo z veseljem in radi pokorni; zakaj kdo ne bi rad storil, česar želi naš najboljši Oče in največji dobrotnik. Bodimo pokorni ne samo v velikih, ampak tudi v majhnih rečeh. Očiščevanje je bil obred, ki ga je ukazovala Mojzesova postava. Kakošen greh je bil, če je katera mati obred opustila, ne vemo. A Mati božja gotovo ne bi bila storila ne velikega ne majhnega greha, ko ne bi bila prišla v tempelj k očiščevanju. Nas veže pod smrtnim grehom zapoved, da pridemo vsako nedeljo v cerkev k daritvi sv. maše. Smrtno grešimo, če vsaj enkrat na leto ne očistimo svoje duše v zakramentu svete pokore. Če pa je Mati božja tako natančno izvrševala stvari, katere bi bila lahko opustila brez greha, koliko bolj moramo mi natančni biti v rečeh, katere smo dolžni storiti pod smrtnim grehom. Bodimo pokorni tudi tedaj, kadar je za izvrševanje božje volje treba tudi kaj trpeti. Zapoved, ki nam veleva, da si časi pritrhamo pri jedi ali zdržimo mesa, ni vedno prijetna. Sovražniku odpustiti tudi ni lahko. Večkrat je Bogu všeč, da zahteva od nas še večjih žrtev. Uklonimo se vselej ponižno božji sveti volji. Govorimo z Marijo: *Zgôdi se tvoja volja. Kar je Bogu všeč, to delam vedno. Amen.*

Druga predpepelnična nedelja.

I. Dobre in slabe knjige.

Sejavec je šel sejat svoje seme.
Luk. 8, 5.

Pojdimo v duhu v sveto mesto, središče krščanstva, v večni Rim. Tam dobimo sv. Pavla v mamertinski ječi. Slabo se mu godi. Veliko trpi »izvoljena posoda Kristusova«, trpi samo zaradi evangelija, trpi v železju, kakor hudodelnik. Ali vendar verige ne zaklenejo Pavlovega srca in mu ne zvežejo rok tako, da ne bi še jedenkrat vzel apostolskega peresa v roko in pisal drugega in poslednjega pisma svojemu učencu, delavcu v vinogradu Gospodovem, — Timoteju. Piše mu oporoko — a piše jo kot prerok. In svest si je te preroške naloge; zakaj sklicuje se na Boga in Kristusa: *Zapričam te pred Bogom in Jezusom Kristusom, oznanuj besedo (božjo) in ne odjenjaj, bodisi priložno ali nepriložno. Prepričaj, prosi, svari z vsem potrpljenjem in ukom. Zakaj prišel bo čas, ko zdravega nauka ne bodo trpeli, temveč si bodo po svojih željah izbirali učeničke, kateri šegetajo (z govorjenjem) ušesa; in bodo odvracali ušesa od resnice, k basnim (praznemu govorjenju) pa se bodo obračali.*

Predragi v Kristusu! Koliko stoletij je že minulo, odkar je padla glava Pavlova, in danes nam piše iz istega mesta vrstnik sv. Pavla, naslednik sv. Petra, podobna pisma. Ali Leon XIII., tudi jetnik vatikanski, on ne prerokuje in samo opozarja na izpolnvanje Pavlovih prerokb. Pa ne pravi, da bo prišel čas, marveč kaže nam to dóbo: glejte jo, tukaj je čas, ko ne trpé zdravega nauka, ko so jim ljube laži in ostudno pisarenje, ki šegače in razburja mesenost ter odtuja vernike k Bogu. V današnji dóbi se seje seme, pa ne le z besedo, marveč s tiskom, ki je gorje od besede. In ni toliko sejavcev, ki sejejo dobro seme; več ratajev, več hlapcev ima hudič, po katerih trosi ljuliko med ljudstvo. Razložil vam bom danes, a) koliko škodo dela slaba knjiga in b) kako potrebna je dobra knjiga.

I. SedANJI čas je čas tiska knjig, čas popirja. Več se porabi popirja na leto, kakor pojé kruha. In ta popir ni prazen, ni brez kali. Vsak list, ki ga raznaša hitra pošta po svetu, vsak list je zrno, in sicer plodovitno zrno, ki ima v sebi kal, da vsklije, požene

in obrodi. Ali žalibog, da so te kali dostikrat sam strup, kateri ne rodi nikoli dobrega sadu, ampak slab sad, ki kakor bahati plevel zaduši hitro dobre kali, če jih je kaj v srcu. Kristus je sicer rekel svojim apostolom in učencem: Pojdite in oznanujte evangelij! Ali že apostoli, navdihnjeni od sv. Duha, niso umeli tega tako, da ne smejo pisati. Vedeli so, da pisana beseda ostane, da kar je v knjigah natisnjenega, to vpije, to se ne pozabi. Izgovorjena beseda se razkadi, izdoni in ne obrodi tako pogosto sadu. Zato imamo sveti evangelij, zato prelepa Pavlova pisma, ki vpijejo in govore že leta in leta in bodo govorila do konca sveta.

In glejte, to vedó tudi modri otroci tega sveta, to vé tudi hudič. Zato je bil gotovo ta zapeljivec od začetka silno vesel, ko se je izumil tisek. »Sedaj pridobim samo jednega zase«, mislil si je, »in ta bo govoril iz tisoč knjig tisočerm najedenkrat, govoril po vseh delih sveta in trgal božjo besedo iz vernih src.« In sponesla se je ta nada. Najpreje je bilo treba izprevreči poglavitni namen knjige, namreč da knjiga ne bo učila, ne bo razsvetljevala, ampak slepila. Zato je zapeljal hudobec nekatere v hudobijo in ko so se pogreznili dovolj globoko, *oslepila jih je njih lastna hudobija.* (Modr. 2.) *Padel je čez nje ogenj* (poželenje) *in niso videli solnca.* (Psal. 57.) In v temi so ti slepci začeli pisati in kričati, da popeljejo ljudi k luči, — siromaki! In kako luč so imeli in jo še imajo? Njim je laž resnica, ostudnost lepota, prazne bajke vera, goljufija pravica — zares znamenja, da imajo za učitelja očeta lažij in goljufije, ki je pričel to delo v raju in je bo nadaljeval do sodnjega dne. V življenju Leona Taksila, moža, ki je krog 30 let strastno preganjal vero in Boga in izdal na tisoče in tisoče knjig in časnikov samo zato, da bi zatrl sv. cerkev, v življenjepisu tega spreobrnjenega Savla nam stopa jasno pred oči vse delovanje takih mož teme. Sam pripoveduje, da so kovali tako ostudne in neumne laži o papežu Piju IX., o duhovnikih, o veri, da so se sami krohotali v zaduhlih kotih, kjer so kovali in pisali take spise. Ali kaj je pomagalo, če so bili kasneje obsojeni od sodnije na 60 in na več tisoč frankov, obsojeni v zapor zaradi takih obrekovanj, oni so dosegli svoj namen. Ljudstvo je bralo, in mnogo verno srce je pretrgalo za vedno prijateljsko zvezo z Bogom in sv. vero. In kakor je delal ta mož v žalostnem preteklem življenju, tako jih dela še sedaj na stotine in ne samo na Francoskem — ne, povsodi, celo pri nas. In kdor piše tako, tisti ruje zoper najvišji dar božji, zoper dušo. Ali te silne hudobije si ne nakoplje samo sejavaec, samo tisti,

kateri piše. Tudi tisti, ki bere, ki kupuje, ki podpira knjige veri in čistosti nasprotni. Taki pomagači so pravi voli, ki so vpreženi pred plugom, katerega vodi satan. Kakor žival ne mislijo nič, ker jih je oslepila hudobija. Tje v en dan vlečejo brazdo in orjejo s tem večni grob sebi in drugim.

II. Vsakega kristijana mora ljubezen do bližnjega, do umrjoče duše naganjati na delo zoper take roparje našega zveličanja. Kakor nasprotniki izvršujejo najgrše delo, izročajoč duše peklu, tako delajmo mi nasprotno otimajoč duše Bogu in nebesom! Kako? Vsakdo naj trdno sklene, da ne izda novca za slabo knjigo, da ne plača beliča za časnik, kateri utegne škodovati veri in lepemu življenju. Ako bodo izpreženi voli, ako odpovedó ti, tedaj tudi ratarji ne bodo mogli orati in ne sejati. Ker je čas tak, da vse hoče brati in brati prav mnogo, skrbimo za to, da se bodo tiskale dobre knjige, knjige slovenske, in da bodo tiste zaprle pot tujim, slabim knjigam, ki se hočejo razširiti med nami. Tudi te imajo mnogokrat slovensko obleko — tiskane so v našem jeziku. Ali verni Slovenec hitro spozna, da jim ne pristuje ta obleka, da so le našemljene, in zato jih bo sovražil, zatiral in ne podpiral.

In glejte, prav mi Slovenci pa imamo dobro mater, ki vsako leto pošilja svoje dekletke, da vabijo Slovence na grad — če rabim besede sv. pisma. Ta mati je družba sv. Mohorja, ki pošilja knjige, da vabijo na nebeški grad Jeruzalem. In zares! Najlepša knjiga med njimi je knjiga, v kateri je razvita in odkrita vsa modrost življenja — Zgodbe sv. pisma. Te so steber, da se opira nanj sv. cerkev, te so vsakemu dvomljivcu to, kar je palica tresočemu se starčku. Zgodbe sv. pisma so kladivo, ki podira puhlo brezversko zidanje, ki uniči vse laži in pokaže pravo resnico. — Toda kakor ni zadosti samo verovati, in ker je vera brez del mrtva, zato skrbi družba vedno za dobro molitveno knjigo, katera nas vodi in napeljuje, da resnice, ki jih vemo iz sv. pisma, tudi v dejanju pričamo, z lepim življenjem kažemo, in si tako z dobrimi deli služimo nebesa. — Dobra mati pa ne uči otrok samo moliti, ampak jim dá tudi jesti; tudi ta družba vé, da ni človek samo iz duše, ampak da ima tudi telo. Zato skrbi tudi za to. Ali njena skrb je drugačna, kakor onih nasprotnikov, ki tudi hočejo skrbeti za telo, za samo telo. Toda na kak način? Z železom in smodnikom: Posekajo naj se vse višje glave, razstrelijo mesta in hiše, ki gospodujejo, potem se bo razdelilo premoženje in bodo vsi srečni. Prav bi imeli reveži, ko bi potem naredili tudi lijak,

ki bi vsem jednako pameti in pridnost vlivalo v glavo in poštenost v srce. Ker pa tega ni mogoče iznajti, zato je naša družba bolj pametna in se ravna po pregovoru: Pomagaj si sam in Bog ti pomore! Pomagaj pošteno, da ne odženeš božjega blagoslova od sebe, potem ti bo teknil prislužek, potem boš imel mirno vest in mirno življenje. Zato skrbi za dobre gospodarske knjige, da se naučé ljudje umnega poljedelstva in kmetovanja ter nasprotno opusté napačne, pogubne razvade ter jih popolnoma zatró. — Po delu se prilega človeku počitek, razvedrilo. In tudi za to skrbi družba. Lepe, poštene pripovedi nam oskrbuje, katere berite vi in otroci in se učite iz njih storiti dobro in varovati se hudega. Tudi nasprotniki pišejo knjige-povesti. Ali kake? V njih je nakopičeno skoro samo tako, da ne more brati sramežljiv človek, da bi ga ne oblila rdečica. S takimi spisi hočejo iztrgati podlago vsega dobrega iz mladih src — sramežljivost in čistost.

Torej, predragi v Kristusu, imejte v spominu Pavlove besede — besede njegove oporoke: *Ti čuj! Čujte!* to ne velja samo Timoteju, to velja vsakemu, tudi tebi oče, mati, mladenič, dekle: Čuj, da ne boš sejal slabega semena, čuj, varuj se, ne daj se vpreči pred plug, za katerim hodi satan in njegovi hlapci. Torej čuj in glej, kaj bereš sam, kaj beró otroci! Zakaj le tako boš lahko rekel na smrtni postelji s sv. Pavlom: *Dobro sem se vojskoval, tek dokončal, vero ohranil.* In zato bo tudi tebi kot Pavlu prihranjena krona pravice — v nebesih. Amen. F. S. Finžgar.

2. Posvetnost je škodljiva.

Zrno med trnjem so tisti, ki slišijo, pa gredó, in od skrbi in bogastva in od sladnosti življenja zadušeni, ne obrodé sadu. Luk. 8, 14.

A. Jezus je tolažil svoje učence, rekoč: *Ne bojte se, majhna čreda, ker vašemu Očetu je dopadlo vam dati kraljestvo* (Luk. 12, 32.). V primeri s hudobneži je vas veliko manj, pa tega se ne bojte, ker vas je malo, Bog vam bo dal nebeško kraljestvo, ako ste meni zvesti. Ker povem vam, da je veliko poklicanih, pa malo je izvoljenih.

2. Zakaj da je tako malo izvoljenih, zakaj je število služabnikov božjih tako majhno — to pojasnuje današnji sv. evangelij o sejavcu in božjem zrnu (Luk. 8, 4.—15.). Božja beseda se ljudij ne prime in trnje posvetnosti jo zaduši, kakor Jezus to sam razlaga: *Zrno med trnjem so tisti, ki slišijo božjo besedo, pa gredó in so od skrbi in bogastva in od sladnosti življenja zadušeni in ne obrodé sadu* (Luk. 8, 14.).

3. Med te spadamo tudi mi. Besedo božjo, lepo pridigo, radi poslušamo, pa posvetna skrb nam vse zopet skvari, zaduši. Vi ste prišli danes semkaj od blizo in daleč k pridigi, pa že morda mislite na veselice, ples in godbo; in ta posvetnost vam bo vse zamorila, da ne boste imeli nobenega nebeškega sadu. Naj vam torej danes govorim o posvetnosti, tako da vam pokažem, kako škodljiva je posvetnost 1. v življenju, 2. po smrti.

B. 1. Posvetnost je preveliko nagnjenje do sveta ali jedina ljubezen do tega, kar ti svet ponuja lepega, dobrega in veselega in je pobožnosti ravno nasproti. Noč in dan, svetloba in tema ne moreta biti skupaj, tako tudi ne hodita skupaj posvetnost in pobožnost. Zato Jezus pravi: *Zrno med trnjem so tisti, ki slišijo, pa gredó in so od skrbi in bogastva in od sladnosti življenja zadušeni, in ne obrodé sadu* (Luk. 8, 14.). Že iz teh besedij lahko spoznamo, kako nevarna in kako škodljiva je posvetnost, ker v našem življenju napravi veliko kvara.

a) Ne govorim o tem, da posvetnost gospodarje spravlja na boben.

Tako se je zgodilo med nepreštetimi kmeti nekemu, ki je bil čuda bogat in je še priženil štiri tisoč goldinarjev. Malo je delal, manjkalo ga pa ni na nobeni veselici blizo in daleč; jedel, pil in pel je najrajši in se vozil po železnici. Žena se doma nevoljna jezi, gospodarstvo in obrt hira, denarji se porabijo in hranilnica si dá svojo terjatev za tri tisoč vknjižiti. Berič hodi vedno okoli voglov zaradi neplačanih davkov. Na stare dni si je naredil grablje, vložil jih je povprek potoka, da je lovil korenje, repo, hosto, hruške, jabolka, ki so po vodi priplavala, da si je narejal kis za prodajo in mošt za pijačo. Sedaj je pač imel čas premišljevati svoje veselice in obžalovati škodo, katero mu je prinesla posvetnost.

Ne govorim o tem, da posvetnost morí krepke mladeniče, ki gredó zdravi in rudeči na dobro voljo, pa se prehladá, na vroče napijó, in ob kratkem so — mrtvi. Ne govorim o tem, da nesrečna

posvetnost ugonobi deklice, jih spači, pokvari — ter vrže v blatno jamo sramote in nadloge. Omeniti hočem le

b) dušni kvar tvoje posvetnosti. Izraelci so pazljivo poslušali božje zapovedi pod Sinajsko goro; obetali so Bogu vse zvesto spolnovati. Pa komaj odidejo nekoliko od sv. gore, že je vse pozabljeno; zlato tele jim je namesto Boga, ples in vrišč namesto molitve, grdobije namesto čednosti. Tako tudi nam nesrečna posvetnost v našem življenju učinja veliko dušno škodo.

Pobožnega človeka srce je podobno lepemu vrtu, kjer rastejo dišeče rožice krščanskih čednostij, ondi zorí okusen sad bogoljubnih del krščanske pravičnosti, tam živi nedolžna duša, okinčana z milostjo božjo. Kar je povodenj za tvojo njivo, ki jo vso razrije, kar je ploha za tvoj travnik, ki ga celo pokonča, kar je nevihta za tvoj sadni vrt, ki ga odnese in polomi, kar je mraz za tvoj vrtec, ki ti umori vse cvetje: to je posvetnost za tvojo dušo, katera ti napravi nezmerno škodo. Ona ti pobije tvoja dobra dela, ti popali tvoje lepe čednosti, ti podere vse dobre sklepe, te spridi, da začneš noreti okoli zlatega teleta ali kakšne druge stvari in njo bolj ljubiti ko Boga, da začneš slabo živeti, pobožno molitev pa opuščati. Vse lepo in pobožno je uničeno in zadušeno, kakor sam Jezus pravi: *Zrno med trnjem so tisti, ki slišijo, pa gredó in so od skrbi in bogastva in od sladnosti življenja zadušeni in ne obrodé sadu.* Tako si posvetnež sam dela kvar v svojem življenju; še bolj nam je pa posvetnost škodljiva.

2. p o s m r t i. — Veseljaki so se 13. svečana 1884 peljali na veselico; morali so črez reko Tiso na Ogerskem, led je bil pretenak, stere se pod njimi, da se vsi pogreznejo in utonijo. — Tako se duša po smrti posvetneža pogrezne v dno pekla, kar nam spričuje sv. pismo, in sicer že

a) stari zakon. Ondi čujemo, da vsi pogubljeni veseljaki, ki so brezumno uživali vse sladnosti tega življenja, jedli, pili, igrali, po smrti pa se pogreznili v pekel, zdihujejo in iz pekla govoré gledajoč zveličance v nebesih: *Ti so, katere smo nekdaj imeli v zasmeh in v zasramljiv pogovor. Mi, neumneži, smo njih življenje imeli za nespamet, in njih konec za nečast. Glej, kako so zdaj šteti med otroke božje, in njihov delež je med svetniki. Mi tedaj smo zgrešili pot resnice, in luč pravice nam ni svetila, in solnce spoznanja nam ni vzhajalo. Utrudili smo se na potu hudobije in pogubljenja, in smo hodili po težavnih stezah, za pot Gospodovo pa nismo vedeli. Kaj nam je prevzetnost pomagala? ali bahanje s blagom,*

kaj nam je prineslo? Ne moremo pokazati nobenega znamenja čednosti, temveč v svoji hudobiji smo zginili. Tako grešniki govore v peklju (Modr. 5, 4—14.).

Še groznejše pa nam

b) novi zakon spričuje veliko nesrečo in škodo, katero napravi posvetnost človeku po smrti.

Sam Jezus nam to škodo opisuje v zgodbi evangelijskega bogatina, ko pravi: »Bil je nek bogat mož, kateri se je oblačil v škrlat in tanjšico in se je vsak dan imenitno gostil. In je bil nek ubožec po imenu Lazar, ki je ležal pred njegovimi vratmi poln ran, in se je želel nasititi z drobtinami, ki so padale od mize bogatina, pa mu jih nihče ni dal; le psi so hodili in lizali njegove rane. Prigodilo se je pa, da je umrl ubožec in je bil nesen od angeljev v naročje Abrahamovo. Umril pa je tudi bogatin in je bil pokopan v pekel. Povzdignil je pa svoje oči, ko je bil v trpljenju, in videl od daleč Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. In vpil je in rekel: Oče Abraham! usmili se me in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega prsta v vodo, naj ohladi moj jezik, ker muči me ta plamen.« (Luk. 16, 19—24.)

O nesrečna posvetnost, ki še po smrti človeku toliko škoduješ, ki si kriva, da namesto bi se človek veselil v nebesih, pa mora goreti v peklju. Zato nas ljubi Jezus tako milo svari pred posvetnostjo, govoreč: *Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, na svoji duši pa škodo trpi? Ali kakšno zameno bo človek dal za svojo dušo?* (Mat. 16, 26.)

C. Varujte se torej posvetnosti vsi, posebno vi, mladi ljudje, pazite, da vam ne napravi škode v življenju in smrti. Kadar vas bo mikala in vabila k veselicam, ravnajte se po naslednjem zgledu, ki vam ga za sklep še tukaj naznanim.

Živela je neka zelo posvetna deklica — Rozika ji je bilo ime. Kjerkoli so se zbirali veseljaki, bila je rada med njimi; kjer so godci škripali, znala se je brhko in lično sukati, če je tudi radi tega kedaj zamudila službo božjo; kjer so jedli, pili in peli, vselej je bila zraven. Mati so jo svarili in prosili, pa spačena hči jih ne uboga, še klubuje jim. Nauke sv. vere je sicer v šoli in v cerkvi dobro znala na pamet, spolnovala jih pa ni. Ti deklici veljajo Jezusove besede: »Zrno med trnjem so tisti, ki slišijo, pa gredó in so od skrbij in bogastva in od sladnosti življenja zadušeni, in ne obrodé sadu.« (Luk. 8, 14.) Bila je neko nedeljo napovedana ljudska veselica. Že se zbirajo mladeniči in deklice na ples. Tudi Rozika je že zalo oblečena ter se že podviza iti od doma. »Ljubo dete, če me rado imaš«, rečejo milo skrbna mati, »če me količkaj rado imaš — ostani danes doma pri meni!« — »Govorite, kar

hočete, jaz pa grem«, ošabno odgovori. — Mati v kotiču jočejo, hčerka pa vesela gre iz izbe. Zdaj stopi v vežo svojega doma, kjer je viselo veliko božje razpelo po stari navadi pobožnih kristijanov. Ozre se na podobo križanega Jezusa; vsa presunjena obstoji, gleda krvave rane, pribite roke in noge, prebodeno srce, trnjevo krono, in ne more ne stopinje dalje. Vrne se v hišo, razpravi se, in vsa posvetnost ji je za vedno zginila iz mislij in srca.

Glej, ljuba mladina! križanega Jezusa nam sv. mati katoliška cerkev stavi pred oči, glejte tukaj-le božje razpelo in že se bliža tudi sv. post — spokorni čas. Ozirajmo se radi na sv. križ, da nas posvetnost ne bo zapeljala v časno škodo in v večno nesrečo! Amen.

Simon Gaberc.

Tretja predpepelnična nedelja.

Smrt in zdravilo zoper smrt: sv. rešnje Telo.

(Priložnostni govor za pobožnost sv. rešnjega Telesa.)

Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Ako bo kdo jedel od tega kruha, bo živel vekomaj! Jan. 6. 51. 52.

Bilo je l. 1790. na pustni torek. V mestu Kolinu je bilo vse živo po ulicah; vsak je hitel ogledovat pustne norčije. Največ gledalcev pa je imela neka maska (pustna šema). Sama in počasi se je sprehajala po najbolj obljudenih ulicah. To vam je bila mrlič v pravem pomenu besede: prav tako opravljena, kakor bi ravno kar vstala raz mrtvaški oder. Obraz je bled kakor zid, roke drži križem čez prsi, v njih pa ima majhen molek in križec. Tako stopa grozna prikazen po ulicah, ne zmeneč se za nikogar. Vse se ji ogiblje, celo v veže se ljudje umikajo. Tedaj prihiti deček — nihče ni vedel od kod — in sune živega mrliča tako hudo pod rebra, da se kar zgrudi in za nekoliko časa obleži. Ko mrlič zopet vstane, videlo se mu je, da se je moral pri padcu zelo poškodovati. Negotov korak, ki ga je imel gredé proti domu, je pričal to. — Čez dober mesec je umrl v istem delu mesta, koder se je pustni torek sprehajal živi mrlič, človek, o katerem je bilo obče znano, da ni živel po zapovedih svete vere. To je bil isti, ki se je bil na pustni torek napravil za mrliča. Mnogo pogrebcev je šlo za pogrebom. Šepetali so si: »Čudna ta smrt!« in zopet »kako grozno to!«; tretji so trdili kar naravnost: to je pravična kazen božja. — Pogrebci pridejo z mrličem na mesto, kjer je pred nekaj tedni kot dozdevni mrlič še burke uganjal in obležal vsled dečkovega sunca. Kar potegne hud vihar ter vrže pogrebce na krsto na tla; ta se razbije in mrlič — sedaj res mrlič — zopet ondi leži, prav tak, kakoršen je ležal kot pustna šema na pustni torek. Groza

je obšla spremljevalce; to je bil več kot slučaj, to je bil prst pravice božje — grozna kazen.

Oj pustni čas, ti nesrečni čas, kolikim si že ucepil s svojimi norčijami, s svojimi budalostimi, plesi . . . kal smrti v truplo! Kolikim pa si ti ubil tudi dušo in jo pahnil tje, kjer je vedni jok in stok! Ko bi mogel pogledati v ono ječo, kjer zavrženi trpé večne muke, koliko nesrečnih bi videl, ki kolnejo tebe, nesrečni pust, in tvoje zapeljevanje! Je-li tudi v tem kraju, dragi poslušalci, kaj lahkoživcev, ki dirjajo za pustnim veseljem? Teško, da bi jih ne bilo. Pa kako rad bi poslal med nje ne samo maske smrti, temveč koščeno ženo — smrt samo, da bi jim bila ta živ pridigar. Znabiti bi jim pomagalo grenko zdravilo in jih odganjalo od budalostij. Pa te vrste lahkoživci si le izbijajo misel na smrt iz glave; ta misel je za nje prežalostna. Zato zapirajo oči pred njo — seveda sebi v večno pogubljenje. Vas pa ne štejem v vrsto lahkoživcev, — sicer bi vas danes semkaj ne bilo — vas štejem med dobre, vrle kristijane, katerim je dušno zveličanje prva in največja skrb. Toda tudi dobri kristijani ne smejo zapirati dušnih svojih očij pred smrtjo, čeprav je grenka. Poslušajmo opomin sv. Duha: *Spominjaj se poslednjih rečij* — tedaj posebno smrti — *in vekomaj ne boš grešil*, obvarovan boš večne pogube. Če si pa prav zvest spolnovelec božjih zapovedij — prijatelj božji — potem je pa smrt tebi le dobiček; potem je smrt tebi le zaželen prehod v večni raj k Očetu. Vrh tega imamo lek, ki vzame vso grozo pred smrtjo in nas gotovo reši še hujše večne smrti. Jezus je ta lek prinesel iz nebeške lekarne: sv. rešnje Telo je, kot daritev in sveto obhajilo. Zato vam hočem danes razložiti dve resnici, in sicer:

I. Telesna smrt je grozna, še groznejša je dušna, večna smrt;

II. Sv. Rešnje Telo nas obvaruje večne smrti ter nam olajša tudi časno smrt.

O v sv. zakramentu navzoči Jezus, daj moč moji slabi besedi in razrahljaj srca poslušalcev, da tekne današnje premišljevanje vsem nam v večno življenje!

I. Smrt! Beseda kratka, pa pretresljiva! Kdo je ne pozna koščene žene z oestro koso? Kdo se je ne boji? In vendar: kdo jo prav spozna in razume? Obdaja nas kakor zrak; povsod je, krog nas je, v nas biva, nosimo jo s seboj v svojih udih, in vendar je ne spoznamo, dokler nas ne pograbi in umori. Si že gledal

kedaj dalj časa mrliču v bledi obraz in ga vprašal: kaj je prav za prav smrt? Si li dobil odgovor? Da — mrlič je nem in ti ne odgovori! In vendar nam smrt vedno stopa pred oči; vsak dan nam trga iz naše srede znance, prijatelje, stariše in seka bridke rane našim srcem. Kjer stanujemo in hodimo sedaj mi, hodili in stanovali so še pred kratkim drugi; kjer kopljejo nov grob, odprejo že starega in trupla sedaj umrlih zakopavajo s prahom in kostmi uže zdavnej umrlih in pozabljenih!

Oglejmo si to grozno prikazen, smrt, natančneje; kaj koristno bo to za nas, saj nam to svetuje sam sv. Duh.

a) *Smrt je gotova.* Umreti moraš. Hočeš ali nočeš, moraš! Kdor je rojen, mora tudi umreti. Če si zapisan v krstno knjigo, zapisan bodeš tudi v mrtvaško knjigo. *Odločeno je človeku enkrat umreti* (Hebr. 9.). To je postava človeške narave, odkar je Bog zažugal Adamu: *v prah se boš povrnil.* Živel so krivoverci, ki so rekli, da ni nebes, ne pekla, celo, da Boga ni in duše, ali nihče še ni bil tako neumen, da bi dejal: smrti ni. Alban Stolz pač pravi, da je poznal nekega človeka, ki je tajil smrt; ta pa je umrl v norišnici. Oj, nobena reč na svetu ni tako gotova kakor smrt. *Kje je človek, ki živi, pa ne bo videl smrti?* (Ps. 88.) Smrt še ni zgrešila nobenega berača, pa tudi ne nobenega kralja in imenitneža sveta. *Povej mi, kje so imenitneži sveta?* vprašuje sveti Bernard in sam odgovarja: *nič ni ostalo od njih kot pepel in črvi!*

Ves svet ni drugega, kot velika mrtvaška knjiga, samo odpri oči in beri v nji: zapisana so vanjo imena vseh ljudij. In ko bereš to knjigo, najdeš notri zapisano: Tale pridigar, ki vam oznanjuje sedajle božji nauk in pa vi, ki poslušate, vsi smo obsojeni v smrt, vendar s tem razločkom, da bo ta smrtna obsodba nad nekaterimi izvršena preje, nad nekaterimi pozneje. O, da, vsem, vsem je že smrt vrgla vrv za vrat in nas vse zaznamovala z neizbrisljivim znamenjem: umrl boš, prah boš. Oj, vtisni si prav globoko v srce to resnico: umrl bom prav gotovo, smrt je gotova.

b) *Negotov je čas, kraj in okoliščine smrti.* Kedaj boš umrl? Kedaj? Povej mi prav zaupljivo! Ali letos, ali drugo leto? pomisli! Ta ali prihodnji mesec, ali čez nekoliko dnij že? Pa kaj bi te strašil; saj ne veš. Samo toliko pa veš, da nobeno uro nisi varen pred smrtjo. Res si mlad in krepak. Toda vedi: stari mrjó, pa mrjó tudi mladi; bolni mrjó, pa mrjó tudi zdravi. Ni potreba, da bi Bog vé kaj čez te prišlo, da te vzame smrt. Tarkvinij, plemenit Rimljan, je umrl za ribjo koščico, ki mu

je obtičala v grlu; papež Hadrijan se je zadušil z mušico, pesnik Anakreon z jagodo vinskega grojzda . . . Bereš in shliš: tega je kri zalila, kap ga je zadela, tega so mrtvega našli v postelji, ta je utonil, ta se je ubil . . . Oj, samo jedna žilica naj počí v tebi, pa je po tebi. Pisma nimaš, da ne boš naglo umrl. Ne veš ne ure ne dneva; samo to veš, da bo prišla smrt kot tat po noči, ko je ne boš pričakoval. *Prišel bom k tebi kot tat in ti ne boš vedel, ob kateri uri bom prišel.*

Kje boš umrl? Povej mi na uho, kje? Ali doma ali v cerkvi, ali v gostilni ali na polju, na cesti, v oni hiši, kjer imaš nerodno, nečisto znanje? Ne veš, seveda ne. Ljudje mrjó povsodi: na polju, na cesti, v cerkvi, na plesišču; na plesišču tudi? O tudi.

V adventu l. 1866. je bil v imenitni dunajski gostilni ples. Navzočih je bilo mnogo gostov, med njimi tudi urednik nekega dunajskega časnika, Ernst Tešenberg, in njegova dvaindvajsetletna soproga. Polnoči je že bilo, pa plesalcem se še ni mudilo domov. Zdaj zaigra godba zopet valček (okrogli ples), soproga Tešenbergova si izbere plesavca, in za njo se zavrté drugi pari. Pa hipoma pade jedna plesalka na tla — bila je mlada Tešenbergova žena. Prenesó jo v sosednjo sobo. Zdravniki pridejo in jo najdejo mrtvo.

Glej, samo jeden korak je med teboj in med smrtjo. — Ali boš naglo umrl ali počasi? Znabiti te bo ugrabila smrt naglo kot blisk, znabiti boš moral prestatí dolgo bolezen . . . Oj, smrt je grenka!

c) O brat in sestra v Kristusu, čeravno ne veš več okoliščin smrti, vendar je v božjih sklepkih že določeno leto, mesec, dan, ura in trenutek, ko boš ti, ko bom jaz moral umreti. In ti veš, da se ti smrt vedno bliža; smrt je že na potu, že gre. Med tem, ko govorim danes tukaj in ti poslušáš, je nama smrt prišla že bližje. Tako minevajo ure, dnevi, leta — *najini dnevi so urnejši kot tekača* (Job 9.). Zdihniva z Jobom: *Samo grob mi še ostane* (Job 19.) Oj, samo grob! Kmaló ti bo udarilo srce zadnjikrat, zadnjikrat boš odprl usta in boš izdihnil dušo; navadno je dolg tisti zadnji izdihljej. *Vzel jim bo sapo in . . . povrnilí se bodo v prah* (Ps. 113.). Ležal bodeš na odru trd in mrzel; glava bo povešena, lasje razmršeni in še mokri od mrtvaškega potu, oči udrte, lica vela, obraz bled. Kdor te bo pogledal, vstrašil se te bo. Pa ne dolgo. Kmaló bo začelo gnjiti tvoje truplo; smrad bo šel od tebe; odpirali bodo okno in kadili v sobi in komaj čakali, da te poneó iz sobe in te zagrebejo: *oj, samo grob ti še ostane!* — Nesli te bodo pogrebci; za teboj se bo čul jok in stok . . . a čez

par mesecev boš pozabljen, le sem in tje te bo še kdo omenil, pa kmalo bo izbrisan tvoj spomin. In truplo tvoje? Postalo bo najprej rmenkasto, potem črnikasto, črvi se bodo zaredili v njem in ga razjedli. Odpalo bo lice, lasje; meso se bo ločilo od reber, nog in rok. Kmalo ne bo drugega od tebe kot smrdeč kostnjak, pa tudi kosti se bodo razklenile in se razsule v prah in pepel. Glej, o človek, pest prahu si!

Oj smrt, kako bridek je spomin na te!

Ali, dragi moji, jeden spomin je še britkejši, kot spomin na časno smrt, spomin namreč na tisto grozno, večno smrt, ki muči in trpinči nesrečne zavržene v neugasljivem ognju z večnimi smrtnimi bridkostmi in težavami. To najbolj vé Jezus sam in je dovolj jasno povedal. *Ne bojte se njih, ki telo umoré, duše pa ne morejo umoriti; temveč bojte se veliko bolj tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel*, to so njegove besede. Tam bo jok in škripanje z zobmi, tam bo večna tema. *Poberite se spred mene v večni ogenj!* . . . 15 krat govori Jezus v sv. evangeliju o tem peklenskem ognju. Ta ogenj je podkurila pravica božja, ustvarila ga v maščevanje in kazen. Večni ogenj! Vedno goreča, brez konca in kraja pekoča žrjavica, ki mori pa ne umori! Vročina bo v črevih, v kosteh, v udih, v žilah, v srcu . . . ; saj pravi sv. Duh pri preroku: *Ogenj bom užgal v njih srcu* (Ez.). O, kdo izmed vas bo mogel prebivati v tem požrešnem ognju, v tej večni žrjavici? Strašna večna smrt! Črv vedno gloje in bo glodal; vest se bo vedno oglašala: kako lahko bi bil ti sedaj v nebesih; koliko klicev božje milosti, koliko lepih priložnostij si zanemarl. Noč je nastopila, ko ni več časa delati. Zašlo je solnce milosti; črna noč, pošastna tema je brez Boga vekomaj. *Poberite se spred mene . . .* in vendar je Bog tako lep, tako ljubezni vreden! — Zginil je svet s svojimi goljufijami. *Proč od mene . . .* vi niste več moji otroci, govori Gospod. Brez Boga tedaj vekomaj, brez cilja vekomaj v lakoti in žeji, vekomaj v temi, vekomaj reven, vekomaj sirota, vekomaj brez ljubezni, vekomaj nesrečen . . . O, kako grozna je ta večna smrt! Večnost jo dela najgrozovitejšo! Upanju slovo! *Kakor izdrtemu drevesu mi je vzel upanje* (Job 19.). *Grešnik bo trpel v ognju in žveplu in dim njegovega trpljenja se bo kadil od vekomaj do vekomaj kviško in noč in dan ne bo imel pokoja* (Skriv. raz.).

Telesna smrt je strašna, pa dušna smrt je tisoč in tisočkrat strašnejša. Tista grozna koščena žena s koso, grenka smrt nam je vedno za petami, preži vedno na nas, da nas pokosi; pred

nami pa zija žrelo večne smrti, tisto nenasitljivo žrelo večnega ognja.

Ali je ni nobene tolažbe, ali je ni nobene rešitve?

II. O jaz pa vem na tej pusti zemlji, kjer nam povsodi nasproti zija smrt, za lep vrt, pravi raj, kjer vse zeleni in cvetè in sad rodi; vrt, katerega se veseli Bog in nebeščani, vrt, v katerem smrt nič škodovati ne more. Sredi tega vrta namreč je zrastle čudovito drevo, katerega sadje daje poštenim bivalcem večno moč in mladost in lepoto; to prav rajsko drevo je pravo drevo življenja. Kdor je od tega drevesa, umrje sicer po telesu, vendar je pa ta smrt lahka in sladka — pravi dobiček, — ker preseli bivalca v srečen kraj, v deželo večne sreče, kjer bo vekomaj živel srečno in veselo, in se mu strašila — smrti ne bo več batí.

Ali bi že radi vedeli, kje je tisti vrt in tisto čudno drevo, ki jemlje smrti moč? — Tisti lepi cvetoči vrt, katerega je zasadil Gospod Jezus, je sv. katoliška cerkev. In drevo sredi tega vrta? Drevo to, ki razprostira svoje blagonosne veje po vesoljnem svetu in rodi čudovit sad, zdravilo zoper smrt, je a) daritev s v. maše in b) s v. obhajilo.

a) S v. maša! Ti čudovito drevo življenja, zakaj te ljudje tako malo cenijo? Zakaj so cerkve tako prazne, ko se v njih opravlja najsvetejše opravilo na svetu? Zato, ker ne poznajo tvoje vrednosti, tvoje nezapopadljive cene, ne poznajo neprecenljivih sadov, ki jih rodiš!

Minolo je dobrih 1860 let, kar je pognalo to čudovito drevo na Golgati: — križ — ki je nosil na svojih suhih vejah sladak sad — Telo Jezusovo. Zamisli se v duhu na goro Golgato in čuj besede, ki se veliki petek tako milo glasó: *Ecce lignum crucis!* Čegavo telo tu visi? Čegava kri teče? Čegavo življenje je tu končano? To je telo, kri, življenje Boga — človeka, Sinu božjega.

Videl je doli z visokih nebes nas uboge Adamove otroke, zgubljeno čedo, zapalo večni smrti; v srce smo se mu smilili, in stopil je s trona svojega nebeškega veličastva na našo zemljo in je iskal med trnjem in skalovjem nas izgubljene, utrujene, smrtno ranjene ovčice, da bi nas iztrgal peklenskemu volku. In sedaj ga vidiš na križu, razbit je, raztolčen visi na svojih ranah... Strahovit boj bije s smrtjo in peklom... *Jesus nagne glavo in umrje.* Zemlja zatrepeta. Čez nekaj dnij pa vstane Odrešenik iz groba kot slaven premagalec časne smrti in pekla — večne smrti.

Še danes boš z menoj v raju, to obljubo čuje desni razbojnik iz ust zmagalca smrti. Ali ni razbojnik srečno, veselo umrl? Pa sad te Jezusove smrti okuša on in vsi zvesti prijatelji Jezusovi najbolj v deželi živih, kjer Bog obriše vse solze, kjer ni smrti, ne žalosti, ne tožbe. Iz ran Jezusovih in iz njegovega odprtega srca je priteklo bogastvo blagoslova in večno življenje.

Pa ko jaz govorim in gledaš ti zamišljen v to čudovito skrivnost, v katero celo angelji hrepené gledati, stori se ti milo pri srcu in si misliš: srečni véliki petek, zdavnej si že minul, že je od tega čez 1800 let; srečni vi, ki ste stali pod križem pri oni pretresljivi žrtvi. Kako rad bi stopil tudi jaz pod to čudovito drevo, pod križ in trgal sadje ž njega in lovil sv. kri tekočo iz svetega rešnjega Telesa.

Ne žaluj! Jezus ni hotel tebe sirote pustiti; mislil je tudi náte, mislil na vse ljudi in zanje poskrbel, da boljše ni mogel. Zapustil in ustanovil je daritev sv. maše, ki je ponavljanje daritve na gori Kalvariji. Vsak dan je na mnogih oltarjih zopet postavljen na skrivnosten način križ — čudovito drevo življenja pred našimi očmi ter donaša obilno dobrot stiskanemu in trpečemu človeškemu rodu; trgaj pridno to sadje — bodi pobožno večkrat pri sv. maši, pa se ne boš bal časne smrti, obvarovan boš pa gotovo večne smrti.

Sveta maša je prava zakladnica dobrot, nihče ne gre proč od nje, da bi kaj dobička ne nesel s seboj na dom. *Kako srečen sem pri sv. maši* — piše oče Avila — *naj je moja potreba še tako velika, gotovo izprosim pomoči. Kajti če imam Jezusa v sv. maši pred seboj, dosežem vse, kar želim imeti.* In zakaj bi ne mogel izprositi pri sveti maši srečne smrti? Sv. maša je solnce človeškega rodu, ki sije po celi zemlji in v srce vsakega posameznega človeka, posebno onih, ki ljubijo to sveto daritev; deli jim obilo dobrot in zlati s svojimi žarki tudi večer človeškega življenja — osladi smrt. Zato je lahko umljiv izrek mnogih svetih mož, ki trdijo, da bodo srečne smrti umrli tisti, ki radi hodijo k sv. maši. Če pogledaš nešteto število svetnikov, ki se svetijo kot svitle zvezde na nebu, ti so sad daritve sv. maše; nobenega svetnika bi ne bilo, ko bi sv. cerkev ne imela daritve sv. maše; tu so dobivali moč, pogum, potrpežljivost in prišli do svetosti. V peklu pa trpé oni, ki niso marali za sv. mašo. »O, mi nespametni«, jadikujejo, pa je prepozno.

S sv. Leonardom Porto Mavriškim bi hotel zaklicati: *O, kako rad bi stopil na vrh najvišje gore in bi tako glasno klical, da bi me slišal ves svet: nespametno, nepremišljeno ljudstvo, kaj delaš,*

zakaj ne hitiš v cerkev, da bi bilo pri sv. maši? S povzdignjenimi rokami, na kolenih prosim vse, da storite trden sklep, odslej zahajati pogostokrat k sv. maši. Sveti mož je spoznal veliko ceno svete maše in jo je tako iskreno priporočal, ne zametujmo je mi, če hočemo enkrat veselo in srečno umreti ter se obvarovati večne smrti!

Strah imaš pred časno smrtjo, trepečeš pred večno smrtjo, dam ti drugi svèt: prejemaj pogosto in vredno s v. o b h a j i l o.

Sv. obhajilo, sad daritve sv. maše, ima zdravilno moč v sebi, moč, ki daje duši večno življenje, osladi pa tudi telesno smrt. Čuj najboljšo pričo Jezusa: *Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel; kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom jaz dal, je moje meso za življenje sveta* (Jan. 6.).

To sveto Telo, ta nebeška jed, daje življenje tvoji duši. Glej, tvóje truplo potrebuje hrane dan na dan, zjutraj, opoldne, zvečer. Če ne vživaš jedil, oslabiš. Jed daje moč truplu in veselje do dela. Kakor truplo brez hrane ne more živeti in peša ter umrje, tako tudi tvoja duša ne more živeti, ako ne zavživa božjega kruha. Kdor jé pogosto ta božji kruh, njega duša je močna, krepka, polna najboljših sklepov za krščansko življenje, on se lahko ubrani grehu in kroti hudo nagnjenje. Zakaj je dandanes toliko zaspanih kristijanov, toliko mlačnežev, ki so le na zunaj še kristijani, katerih krščanstvo obstoji le v tem, da so zapisani v krstno knjigo? Zato, ker so pozabili jesti dušni kruh, Jezusovo sv. Telo. Zato so njih duše opešale in nimajo nobene moči več. Rečem vam, da ne bode med kristijani boljše, dokler ne bomo videli ljudij bolj pogostoma pri obhajilni mizi.

Ako torej hočeš, da ti duša ne bo onemogla v življenju in ne umrla večne smrti, prejemaj večkrat angeljski kruh. Pa ta kruh ni samo močan ter daje moč tvoji duši, da gori srce tvoje za Boga, ta kruh je tudi sladak. Okusi, kako sladak je Gospod. V tabernaklju v pozlačenem ciboriju je spravljena sladka mana, ki je dana z nebes; in on, ki je v nji pričujoč, kliče: *Pridite k meni vsi, ki ste obteženi, jaz vas bom poživil*. To je beseda tako sladka ušesom grešnika in tako prijazna, ki vabi mene reveža vživati tvoje presveto Telo, ki hrani mojo dušo za večno življenje. — *Kruh z nebes si jim dodelil, ki ima vso sladkost v sebi* (Modr. 16.). Vse sladkosti obsega ta nebeška mana v sebi; zato je mogel sv. Makarij vzklikniti: *Dobro pripravljena duša vživa v svetem obhajilu neopisljivo radost, ondi najde bogastva, ki jih nobeno oko ni videlo, nobeno uho*

o njih slišalo. Le uživaj večkrat to jed in čutil boš to sladkost v življenju, čutil jo pa še posebno ob smrtni uri, ko bo popotnica tebi v veliko tolažbo. O grozopoln čas, čas poslednjega smrtnega boja! Telo bo polno bolečin, oči bodo trudne. Nek čut se te bo polastil, katerega še nisi poznal, katerega še nisi čutil nikdar; videl bodeš grehe svoje preteklosti, za katere se znabiti takrat, ko si bil zdrav, še zmenil nisi. Strašilo te bo njih grozno število. Sedaj boš moral stopiti predenj, pred katerim celo angelji niso čisti, predenj, ki ne pozna več usmiljenja, ki pozna le ostrost, le pravico! Dvojna vrata se ti bodo odpirala, jedna v srečno, jedna v nesrečno večnost — in hudič, ta rjoveči lev, bo dobro porabil tvojo zbežanost, da bi te dobil za se. Tvoje življenje bo pojemalo, kakor pojema sveča proti koncu . . . . Prijatelji te bodo tolašili, pa za njih tolažbo ne boš maral. — Pa glej, mašnik pride, ta angelj miru, dvigne roko: odpuščeni so ti tvoji grehi, in ti poda sveto rešnje Telo.

In miren bodeš. Solze veselja se bodo zalesketale v tvojih prej medlih očeh, lice se ti bo razjasnilo. Kaj se bi sedaj bal? Naj krožijo krog volkovi; iz rok dobrega pastirja ne bodo iztrgali ovčice; on sam te bo tolašil, ki je zaklical: *Ne bojte se.* In mirno boš čakal smrti. Saj je Jezus, katerega si prejel, šel tudi po trnjevi smrtni poti. V roki boš držal križ, znamenje odrešenja. Od Jezusa si se učil živeti, od njega se boš učil umreti. Klical boš: Pridi, o Jezus, pridi, vzemi me k sebi!

In Jezus bo prišel. Glej, odtrgala se je duša; že plava obdana od angeljskih korov gori v deželo živih, kjer ne poznajo več smrti. Tu jo čaká Jezus in jo nagovori: *Blagor tebi, zvesti in modri hlapec, pojdi v veselje mojega Očeta!* In široko se odpró vrata nebeška in v brezmejnih nebeških prostorih prebiva zopet jeden izvoljenec in legijon svetnikov se za jednega pomnoži. In duša vživa srečo, sladkost in veselje in je bode uživala od vekomaj do vekomaj.

In sodnji dan, ko bode zapela tromba, bode vstalo še truplo iz groba ter se sklenilo s srečno dušo in sedaj se bo tudi truplo svetilo in žarelo v nadnaravni lepoti, podobno Jezusovemu pove-ličanemu telesu, čegar obraz je bil kot blesk in čegar obleka bela kot sneg. Taka lepota se spodobi za otroke božje, za bivalce nebeškega Jeruzalema; da bo pa truplo tako lepo zopet vstalo, povzročuje sv. rešnje Telo. Vredna sv. obhajila, ki so zastava večnega življenja, dajala bodo lepoto tudi telesom po izreku Jezusovem: *Kdor jé moje mesó, bo živel vekomaj,* pa ne samo po duši, ampak

tudi po truplu. In svetila se bodo vstala trupla kot solnce v kraljestvu Očeta na vekomaj! O sreča, o blagor! Kdo izmed vas ne želi srčno in goreče, da bi kdaj deležen bil te sreče, teh blagrov?

Dragocene duše, za katere je prelił Jezus svojo kri, ali boste uživale od Jezusa tako drago kupljena nebesa; ali boste prišle v raj, kjer oko gleda nadzemske lepотиje in uho čuje nebeške glasove ter srce čuti neopisljive sladkosti? Zamisli se na smrtno postelj, ko se boš boril s smrtjo! Ali bo srečna smrt? Ali si pripravljen na njo? Pomisli dobro, dobro. Ali bo pa nesrečna smrt ter ji bo sledila še večna smrt z jokom in škripanjem in vedno glodajočim črvom.

In jaz, ki vam govorim danes kot poslanec Jezusov, ki vam želim vsem, kar vas je tukaj, srečno smrt in večno veselje, prosim vas torej v imenu ravno istega Jezusa, katerega vidite tam-le na oltarju, v imenu njegove presvete Krvi, v imenu njega, ki je vaš najboljši prijatelj, v imenu njega, ki bo tudi od teh-le besedij od vas račun tirjal, prosim vas: Spoštujte sv. mašo, hodite tudi med tednom kolikor le mogoče k sveti maši in pošiljajte tje svoje podložne; ne zamudite nikdar iz lenobe zlate ure sv. maše, če hočete srečno umreti. — Prejemajte pogostokrat sveto obhajilo, ta nebeški kruh, ki hrani dušo za večno življenje. To dvojno vas prosim, ali prav za prav prosi in zahteva Jezus od vas. Zato pa sedaj-le odgovorim za vas v srcu in sklenem: Ti prosiš, o Jezus, in jaz ti obljubim: Hodil bom k najsv. opravi lu sv. maše in pogosto bom prejemal tvoje sv. Telo. — Ti pa, o mili Jezus, utrdi ta sklep, da ga ne pozabim in bodi kdaj meni mil sodnik. O Marija, ti pa prosi zame! Amen.

F. R.

Prva postna nedelja.

I. Skrivnosti iz trpljenja Jezusovega. — I. Speči učenci.

Simon, spiš? Mark. 14, 37.

Vsako cerkveno leto spremljamo našega Gospoda Jezusa Kristusa po vseh dobah njegovega blaženega življenja in delovanja. V resnobnem postnem času obrača sv. cerkev naš pogled v trpečega Zveličarja, da bi premišljevali, koliko je storil za naše

odrešenje, in se tako vneli v ljubezni do svojega največjega dobrotnika. Sv. učeniški soglasno trdijo, da je premišljevanje bridkega trpljenja Gospodovega neizcrpljiv studenec dragocenih milostij in jeden najboljših pomočkov za vse kristijane, da si zagotovijo svoje zveličanje. Trpljenje Gospodovo pa je tako mnogovrstno, da se odsvitajo v njem vse razmere človeškega dejanja in nehanja, saj je Gospod Jezus *naše grehe nase vzel in nosil naše bolečine*, kakor zatrjuje prerok. (Iz. 53. 4.) V zadnjih letih ste slišali že mnogo skrivnostij iz trpljenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Letos sem zopet nekatere izbral ter vam jih podam v premišljevanje. Pridite, krščanske duše, v ta čudežni vrt in trgajte z menoj cvetlice, ki imajo čudodelno moč in ozdravljajo ranjena srca! Pridite v to šolo, kjer se bote učili prave modrosti, krščanske čednosti, ki imajo zagotovilo večnega življenja!

Sveto pismo (I. Sam. 3.) pripoveduje iz starodavnih časov, ko je bila skrinja zaveze še v mestu Silo in je bil Heli veliki duhoven, nastopno dogodbo: Neko noč je Heli spal v predvoru sv. šotora. Tudi mladi Samuel je spal, ko svetilnica Gospodova še ni bila ugasnila, blizu skrinje zaveze. In Gospod zakliče Samuela. Ta méni, da ga kliče Heli; vstane, gré k Heliju ter pravi: »Glej, tu sem!« Heli pa mu reče: »Jaz te nisem klical; vrni se in spi!« Samuel se vrne in zaspi. A Gospod drugič pokliče Samuela. Ta zopet vstane in gré k Heliju, ki ga pošlje nazaj. Kmalu potem Gospod v tretje pokliče Samuela. Ko ta zopet pride k Heliju, Heli spozna, da Gospod kliče mladeniča, in mu reče: Pojdi in spi, in če te še pokliče, reci: »Govôri, Gospod, tvoj hlapec posluša!« In res še enkrat zakliče Gospod in Samuelu naznani strašno sodbo in kazen, ki v kratkem pride čez hišo Helijevo in ves Izrael.

Nekaj podobnega najdemo tudi v začetku trpljenja Gospodovega na Oljski gori pri Jeruzalemu. Tam vidimo tri najljubše učence Jezusove, kako spremljajo svojega Učenika. Peter gré z Jakobom in Janezom v vrt Getzemani za Jezusom. Ta osodepolni večer naj bi Peter čul v tem svetišču, tóda on zaspi. Gospod pride in mu kliče: Simon, spiš? Ali njegove oči so bile dremotne in zopet zaspi. Trikrat pride Gospod, in ga pokliče iz spanja; tretjikrat pa obstoji in napové bližnjo sodbo: *Dosti je; ura je prišla, glejte, Sin človekov bo izdan v roke grešnikom.* (Mat. 26.)

Primerimo nekoliko oboje: Tam v Silu je v šotoru skrinja Gospodova, pred njo gori svetilnica. Tu na Oljski gori je prava skrinja zaveze, Sveti vseh svetih, kateri se blišči v goreči molitvi. Tam naj bi čul in bédel Samuel kot bodoči sodnik in glavar svojemu ljudstvu in veliki duhoven; tu naj bédi Peter

kot prihodnji veliki duhoven in poglavar svete cerkve. Trikrat pokliče Gospod Samuela: tolikrat tudi Jezus Petra. Gospodov glas tam naznani kazeni, vsled katere je skrinja zaveze prišla v roke sovražnih Filistejcev; tu napove Kristus bližnjo uro teme, v kateri je bila živa skrinja zaveze, Jezus Kristus, izdana v roke grešnikom.

Kakor Samuelu v Silu in Petru na Oljski gori, tako kliče tudi nam Gospod po svojem apostolu: *Zbudi se, ki spiš!* zbudi se v tem spokornem času, ko te cerkev vabi k sodnjemu stolu sv. pokore, k mizi življenja — k svetemu obhajilu! A koliko kristijanov spi! Slišijo budilni glas, a spet zadremljejo. Da tudi mi ne bomo med takimi, ozrmo se danes v duhu 1. na speče učence, 2. na njih posnemalce, in čujmo, kaj nas uči ta nenavadni prizor na Oljski gori.

I. Oljska gora je bila tisti večer pozorišče ljutega boja in visoke ljubezni Sina božjega, pa tudi ob jednem kraj človeške slabosti in brezskrbnosti. Bog bedi, človek spi, Bog moli, učenci dremljejo, Bog se v smrtnih težavah bori, Peter s tovarišema dremoten opusti vso brambo. In kako se v tem trenutku obnaša veliki duhoven Jezus Kristus, uprav namenjen izvršiti veliko daritev, proti učencem, proti človeštvu?

1. Občudujmo prejšnji opomin Jezusov do svojih učencev! Naš Gospod Jezus Kristus je svoje učence že pri zadnji večerji in v poslovilnem govoru med potjo opozarjal in pripravljaj na dogodke te znamenite noči. Ko stopi v vrt Getzemani, priporoča jim molitev. Sv. Lukež (22, 40.) piše: *Kadar je na mesto prišel, rekel jim je: Molite, da ne pridete v skušnjava.* Učenci so torej čuli, kaj naj storé, ko tudi njim preti nevarnost — skušnjava. Sočutje naj bi imeli s trpečim Učenikom, saj jim je pred odhodom dejal: *Moja duša je žalostna do smrti. Ostanite tu in čujte z menoj!* (Mat. 26, 38.) Kristus torej hoče, naj ga podpirajo z molitvijo v tej grozni uri, On išče tolažbe v njihovem sočutju. Kolika ponižnost Jezusova! Ne samo od nebeškega angelja, nego tudi od slabotnih ljudij želi tolažbe v svoji dušni bridkosti. S tem hoče pokazati, da moramo ob uri bridkosti tudi svoje prijatelje in znance prositi sočutja in molitve, ker je združena molitev močnejša. — A poglavitna skrb Jezusova je, da bi učenci premagali tudi svojo skušnjava; kajti ni več daleč trenutek, ko pride poskušnja, da se bodo i oni pohujšali in spodtikali nad trpljenjem Kristusovim;

tu je treba pazljivosti, tu pomoči iz nebes, torej opominja Gospod: *Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo!*

A tudi na m je potrebna čuječnost in molitev, ako hočemo obstati v viharju skušnjav. Kako je čuječnost potrebna, uči nas uprav Peter s svojim padcem, ki je bil nasledek njegove nečuječnosti, in pa njegov opomin: *Bodite trezni in čujte!* (I. Pet. 5, 8.) O molitvi pa piše sveti Krizostom: »Ona je najboljše orožje« — zoper skušnjave in sovražnike našega zveličanja. »Kako je Mojzes — vpraša ta svetnik — premagal sovražnike Izraelove? Ni-li orožja in vojske prepustil Jozuetu, od svoje strani pa sovražnim četam nasproti postavil svojo molitev? Storil je tako, da nas je učil, da je v molitvah pravičnikov več moči, kakor v orožju, v pehoti in v konjištvu. In v istini, dokler je Mojzes molil, zmagovali so Izraelci, ko je pa odnehal v molitvi, bili so premagani.«

2. Učenci spé. *In kadar je (Jezus) od molitve vstal in prišel k svojim učencem, našel jih je speče od žalosti* — piše sveti Lukež (22, 45); sv. Marka (14, 40) pa: *In ko se je vrnil, našel jih je zopet speče (njih oči so bile namreč trudne), in niso vedeli, kaj bi mu odgovorili.* In ko pride Gospod v tretjič (Mark. 14, 41.), so še spali.

a) To spanje učencev samo na sebi je odpustljivo. Pri poslovilnem govoru Jezusovem se je bila žalost polastila njih srca, pri napovedi bližajočega trpljenja polastil se jih je strah, da so nehoté zadremali, ko so našli mir; spanec je bil torej natorna posledica njih velike utrujenosti. Učenci so imeli sicer voljo dobro, a natora je zahtevala svoje pravice. Zato je rekel Gospod: *Duh je sicer voljan, a meso je slabo.*

b) Ako pa primerjamo speče učence z Judežem, s sovražniki Jezusovimi, potem zaslužijo grajo. Glejte, ta lakomnež ne spi, izdajalec ne pozna utrujenosti, on se zna premagovati in ves spanec žrtvovati, da bi le zaslužil 30 srebrnikov. Slišal je tudi on pri zadnji večerji pretresljive besede iz ust Gospodovih, a izpred njegovih očíj beži spanec, denar je omamil njegove čute; on in njegovi pomagači ne mirujejo. A prijatelji Jezusovi spé in nočejo niti jedno uro bedeti za Gospoda.

c) Še manj moremo izgovarjati speče učence, ako se ozremo na njihovo razmero do Jezusa. Od njih pričakuje sočutja in po pravici, saj jih je imenoval *prijatelje*, umival jim noge, nahranil jih z lastnim mesom in krvijo — a zgodilo se je, kar že psalmist (68) govori: *Čakal sem, ali bo kdo žaloval z menoj, a ni*

bilo nikogar; ali me bo kdo tolažil, a nisem našel nobenega. Ti trije učenci so bili posebni ljubljenci Gospodovi; gledali so ga spremenjenega na gori Taborski, zdaj bi bili morali vsaj v nekoliko hvaležnost čuti z Jezusom ne toliko v njegovo, kakor v lastno korist. Glejte jih, oni so bili najpogumnejši med apostoli; Peter je zatrjeval, da je pripravljen iti v ječo in smrt za svojega Učenika; Janez je počival pri zadnji večerji celo na prsih Jezusovih in pil njegovo blaženo ljubezen, Jakob se je s tem svojim bratom ponosno izrazil, da hoče piti kelih, ki ga bo pil Gospod; človek bi torej mislil, da bodo ti trije apostoli stali kakor straže na Oljski gori, pripravljeni na vse, kar ima priti to noč. Toda — oni so zaspani — in »ne vedó, kaj bi odgovorili Gospodu«. So to prijatelji, vojščaki, pastirji?

Toda ne jezimo se nad učenci, le pogledjmo r a j i s e b e! V sveti navdušenosti obljubimo tudi mi kakor Peter vsako žrtev; če v sv. obhajilu počivamo kakor Janez na prsih Jezusovih, smo polni svetih sklepov; tudi mi obljubujemo kakor Jakob piti kelih Gospodov. Ali kadar pride ura odločitve, spimo, in pri prvem naskoku skušnjave pademo. Ali nismo dolžni klicati: Gospod, ne sodi nas, imej potrpljenje z našo slabostjo!

3. *Kako se vêde Jezus proti učencem?* Spoznati moramo, da se nam kaže tu čudež ljubezni božje. Trikrat je šel Gospod k svojim učencem, da bi se prepričal, kako spolnjujejo njegov svêt, njegov opomin. Vselej jih najde speče. Glejte, učenci so v resnici sramotno zanemarili svojega Učenika. Kristusova bridkost je bila dosegla najvišjo stopinjo, saj so ga — kakor sam zatrjuje — obšle smrtne težave. V tem stanu najhujše dušne bolesti pride večkrat k svojim ljubljencem in jih prosi sočutja, čuječnosti v njegovi bližini, njihove molitve. A njegova prošnja je bila zastonj. Niti besedice pomilovanja nimajo za Jezusa. Nobeden ga ne vpraša: kaj ti je, ljubljeni Učenik; kaj moremo za te storiti? kako ti pomagati? Učenci pusté Jezusa govoriti, pusté ga trpeti — in spé. Ali ni bil Kristus opravičen ostro jih posvariti in pokarati? Kako bi se bili mi obnašali v tem slučaju? Glejte, kako graja Gospod: *Ali niste mogli jedno uro čuti z menoj?* (Mat. 26, 40.) In prvemu izmed njih reče: *Simon, spiš?* Kadar je šlo za vaš časní dobiček, za majhno korist, takrat ste učenci s Petrom rekli: *Učenik, vso noč smo lovili, pa nismo nič vjeli;* čuli ste celo noč, a zdaj, ko se gre za vašega mojstra, pa tudi za vaš dušni blagor, ne morete ni jedno uro čuti z menoj.

Glejte Jezusove nepopisljive krotkosti, potrpežljivosti in sočutja s slabotnimi učenci. Pri vsem resnobnem svarilu zmaga vendar ljubezen Jezusovega milega srca. — Ali ni to obnašanje Jezusovo glasen nauk za nas, da se tudi pri zasluženi graji svojega bližnjega ne smemo spozabiti, ne smemo dati prostora svoji vskipelosti in togoti, ampak resnobo moramo družiti z milobo, in svoj opomin obleči s pohlevnostjo, tako bode zanesljivejše našel prostor v srcu nasprotnikovem ter obrodil sad poboljšanja.

II. Postojmo še nekoliko pri tej podobi spečih učencev. Ali imajo ti učenci še dandanes kake naslednike, kake posnemalce? Ali so kateri postavljeni, da bi stražili pred šotorom, pred svetiščem Gospodovim, pa morda brezskrbno dremljejo in spé, ter ne poslušajo klica božjega, ko preti nevarnost čredi Gospodovi, ali posamni duši krščanski?

1. Prvi posnemalci teh učencev na Ojski gori so speči duhovni pastirji. — Kaj je poklic in naloga katoliškega duhovstva? Vi veste, dragi kristijani, da je Kristus Gospod ravno to mašništvo postavil za varuhe svete vere in nrave (čednostnega življenja). Ni li njim govoril Gospod: *Pojdite po vsem svetu, učite vse narode, učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal!* Oni so torej sijonski čuvaji za hišo Gospodovo, ki morajo paziti, da sovražnik ne pride in je ne oropa, da njenih prebivalcev ne odpelje v sužnost satanovo. — Gorjé torej duhovnim pastirjem, ki bi se ne zmenili za čredo, sebi izročeno: ki bi spali, ko preti njej nevarnost. Kaka odgovornost jih čaka zaradi zgubljenih duš! Zgodovina svete cerkve spričuje, da, ko so ti stražniki zanemarjali svojo dolžnost, ko so spali ter se vdali brezskrbnosti ali bolj iskali lastne zložnosti ter posvetne koristi, tedaj je prišel sovražnik in ljulike prisejal pšenici, tedaj so se izcimile razne krivovere ter opustošile vinograd Gospodov; tedaj se je razširjala mej ljudmi zmiraj bolj spridenost in spačenost. Glejte, kristijani, vprašanje: *Simon, spiš?* velja v prvi vrsti duhovnom — opominja jih, da vprašajo svojo vest: ali niso morda zanemarjali svoje dolžnosti, ali niso bili mutasti psi, ko bi morali govoriti. Marsikateri kristijani, ki se dajo voditi posvetnemu duhu, govoričijo: kaj se mešajo duhovni v vse; taki, glejte, bi radi, da bi duhovni spali, ko so v nevarnosti koristi svete vere, katoliške cerkve in dušno izveličanje; taki ne umejo besede Jezusove: *Simon, spiš?* Oni ne umejo besede prerokove, ki velja katoliškim mašnikom: *Kliči, ne jenjaj, kakor trobenta povzdigni svoj glas in oznanjuj mojemu*

ljudstvu njegove pregrehe . . . Tisti, ki sami v pregrehah spé, bi radi, da bi tudi namestniki božji spali in njih ne budili iz grešnega sna. Pravi kristijani se ne jezé, ako slišijo z lece, v spovednici ali v zasebni obhoji resno besedo, ki zbode v srce, vedoč, da pravi pastir ne sme spati. Občudujte svitli zgleđ papeža Leona XIII., ki kot sijonski čuvaj pazi po vesoljnem svetu na čistost vere in nrave, ki v svojih duhovitih listih kaže krščanskemu svetu, odkod preti nevarnost, in ki sovražnika imenuje s pravim imenom.

2. Kdo je še podoben tem učencem na Oljski gori? To so speči predstojniki. Naj so duhovni pastirji še tako goreči in pazljivi, naj oni spolnjujejo natanko svoje dolžnosti; ako jih pa drugi predstojniki ne podpirajo, zastonj bo njih trud, mnogo duš zabrede in se pogubi. Predstojniki rodovin, družin, hiš, šol, vzgojevališč, sirotišč, zavodov, železnic, tovarn, uradov . . . imajo od Boga dolžnost čuti nad svojimi podložniki. Saj jih opominja sveti apostol Pavel (Hebr. 13, 17): *Bodite pokorni svojim predstojnikom in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, ki bodo odgovor dajali za naše duše.* Ali ni tu izražena dolžnost podložnikov in prednikov? Predstojniki ne smejo spati, nego morajo čuti in odgovor dajati; za koga? — za »naše duše«, to je za svoje otroke, posle, podložne, delavce, državljane. Gospodarji naj bode pri vrtu svoje rodovine, da se vanj ne priplazi strupena kača in ne pomori duhteče cvetlice, neumrljive duše. Krščanski oče, kako se zavedaš ti te svoje dolžnosti; ali čuješ nad svojimi otroci, ali jih vzgajaš v strahu božjem? Krščanski gospodar, kako je tebi za čast in poštenje tvoje hiše? Ali ne govori po pravici tudi tebi trpeči Zveličar: *Simon, spiš?* Čuvaj, stražnik svoje rodbine in hiše, ti se ne meniš, kaj počenjajo tvoji podložniki. Krščanska mati, kako čuješ nad svojimi hčerami? Glej, komaj odrastejo, ali pa še prej, že stopi pred nje svet s svojimi zapeljivostimi in skušnjavami, ter si prizadeva s svojimi prilizovanji zapresti jih v svoje zanjke. Kako mika mlado srce novoizumljeni lišp in ples in zabava . . . Kako rade se poslužijo tvoje hčere vseh takih nečimurnostij! Ti, mati gledaš, a molčiš in ne svariš. Krščanski krčmarji, ali bi mogli vse opravičiti, kar se godi po vaših hišah? Ti pri delih, ki se ne vjemajo z božjimi zapovedmi, zatiskaš oči, ker te slepi lakomnost, morda le majhen dobiček. O koliko očetov, mater, gospodarjev . . . spi, ko njih podložni hodijo po grešnih potih. Zavoljo brezskrbnosti, malomarnosti, zanikrnosti, brezvestnosti tolikerih predsto-

nikov marsikateri mladenič ali dekle zgubi svojo nedolžnost, zebre v veliko sramoto in nesrečo. — A kdo bo odgovarjal za te duše? Apostol pove, da predstojniki, ki so spali in niso branili črede, ko ji je pretila nevarnost. — Kakor je zadela premehkega, spečega Helija kazen, ko ni pazil na razuzdana sinova, tako ob svojem času pride kazen nad speče predstojnike.

3. Vi, učenci na Oljski gori, najdete dosti posnemalcev še dandanes v spečih grešnikih. Marsikateri kristijan spi v svojih grehah cele tedne, morda mesece, da, leta in leta, pa se ne dá zbuditi. Glas vesti kliče: *Simon, spiš?* Glas pridigarjev, spovednikov, starišev — opominja, prosi, žuga z neizogibno pogubo, ako ostaneš v grehah.

Kako pozoren je marsikateri kristijan, da služi svetu; cele noči prečuje in žrtvuje nečimurnosti, grešnemu razveseljevanju; da bi pa služil Bogu, skrbel za svojo dušo, molil zjutraj in zvečer, obiskaval službo božjo, nekatere četrtinke poslušal božjo besedo, zato je pretruden, hitro ga objame spanec.

Kar se bere v življenju sv. Avguščina, ponavlja se pogosto tudi dandanes. Ta mož je bil v svoji mladosti zabredel v velike razuzdanosti. Slaba družčina ga je zapeljala v mnoge pregrehe. Zagazil je tudi v manihejska krivoverstva. V zmotah in dušni slepoti spi Avguštin čez 10 let, dokler ga milost božja ne pokliče v Milanu, kamor se je bil šel še spolnovat v izobraženju. Svoje spreobrnjenje popisuje sam. Živel je v Milanu — piše Avguštin — častitljiv, priletan mašnik Smplicijan. Temu Avguštin popolnoma odkrije svoj notranji stan, vsled katerega ni imel miru. Smplicijan mu pripoveduje, kako je Bog nekemu Viktorinu, visoko učenemu, pa paganski modrosti udanemu možu odprl oči in tako presunil njegovo srce, da se je uklonil jarmu Gospodovemu in postal otrok Božji. Ta povest je sv. Avguštinu toliko všeč, da sklene posnemati tega moža; a še vedno se mu upira njegova oslABLJENA volja. Bilo mu je, pravi sam, kakor kakemu spečemu, ki dobro vé, da je čas vstati, ki mu pa sladkost spanja vendar-le vstati ne dá . . . Avguštin vidi, da milost božja vedno bolj nanj pritiska, da bi se spreobrnil . . . V velikem nemiru svojega srca išče hladila na vrtu pod smokvo, kjer zdihuje k Bogu za pomoč. Tu zasliši od sosednje hiše ljubezniv glas: *Vzemi in beri!* To je glas iz nebeških višav. Gré k mizi, kjer je popustil prej knjigo — list sv. Pavla (Rimlj. 13). Na odprti strani bere: *Bratje, vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo. Noč je prešla, dan pa se je približal. Odvrzimo od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe . . .* Dovolj je bral. Avguštin spozná, da mu je Bog sam govoril. Milost Gospodova je zmagala; grešni Avguštin postane spokornik in slednjič svetnik.

Tako, kakor Avguščina, kliče Gospod tudi vsacega grešnika, ki spi v grehih. Osebito v tem postnem času kliče Bog po svoji cerkvi k spreobrnjenju, k resnični pokori. Zdaj je ugoden čas, spraviti se z Bogom, zdaj je ugoden čas, rešiti svojo dušo.

Ko cerkveni učenički razlagajo prizor na Oljski gori, o katerem je bilo danes govorjenje, pravijo, da je v teh treh učencih spalo duhovno življenje, spale so tiste čednosti, v katerih so se upravi trije odlikovali. Peter se je odlikoval po živi veri, s katero je prej pričal o Kristu, Sinu božjem; Jakob v hrepenenju piti kelih Gospodov; Janez v ljubezni, s katero je bil vdan Gospodu. V Petru spi vera, v Jakobu gorečnost, v Janezu ljubezen. A kaj pomagajo te čednosti, če v človeku spé? To se vidi pri teh učencih. Ko je prišla ura odločitve, da je bil Sin človekov sovražnikom izdan, zapustili so vsi Učenika in zbežali. Spolnilo se je, kar je bilo prerokovano: *Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce.*

Ali ni to opomin za vsacega, ne samo za grešnika, nego tudi za pravičnika, da ne sme na-se zidati in nikoli biti brezskrben gledé svojega zveličanja, ampak da mora poleg lastne čuječnosti in delavnosti zmiraj prositi Boga za njegovo milost in podporo, da bi srečno dokončal svoje vojskovanje. Amen.

A. Žlogar.

2. Dolžnosti starišev do otrok. — V. Stariši, varujte svoje otroke nevarnih ljudij in drugega spola!*)

In skušnjavec je stopil k njemu.
Mat. 4, 3.

Nastopili smo štiridesetdanski post, katerega porabimo za svoje dušno zveličanje. Premišljeval sem, o čem bi vam ta zveličanski čas govoril s tega sv. kraja, in prišel sem do sklepa, da je najpotrebnejše pri dopoldanski službi božji nadaljevati pridige o krščanski vzgoji otrok, ki ste jih slišali v adventnem času. Tedaj sem vam toplo polagal na srce, kako je treba pri otrocih skrbeti za krščanski poduk in za strah božji, pa kako je treba že zgodaj krotiti hudo nagnenje v njih. Mnogo vam imam še povedati o krščanski vzgoji, in upam, da me boste zvesto in

*) Prve štiri pridige o »dolžnostih starišev do otrok« za adventni čas so v 12. zvezku lanskega »Duhovnega Pastirja«.

hvaležno poslušali; saj če so otroci dobri in srečni, bodo gotovo tudi stariši, gotovo cele družine, gotovo bode cela župnija dobra in srečna, srečna časno in srečna vekomaj.

Današnji evangelij kaže satana, skušnjavca, ki se je predrznil trikrat skušati samega Sina božjega. Satan ima na svetu zmiraj mnogo pomagačev, kateri s pohujšljivimi besedami, z zapeljivimi obljubami, z ostudnimi dejanji vabijo zlasti mladino v greh. In zatorej vam, krščanski stariši, danes naložim to-le: I. Varujte svoje otroke nevarnih ljudi! II. Varujte svoje otroke drugega spola!

Kako je to umeti, razvidite iz naslednjega poduka.

I. Krščanski stariši! Ako želite, da ostanejo vaši otroci nedolžni in pobožni, varujte jih, naj si bodo mali ali veliki, popačenih, razuzdanih ljudi, da jim ne bodo »kamen spotike.«

1. Skušnja uči, da izgubé celo osebe postavne starosti svoja dobra načela, svoje krščansko mišljenje, ako večkrat občujejo z brezbožnimi ljudmi. Koliko bolj se je torej treba bati, da se pokvarijo po slabi družini otroci, ki komaj vedó, kaj je desna in kaj leva. Le opazujte otroka od šest do dvanajst let. Malo ima še razuma, nasledkov greha še ne pozna. Kar mu kdo reče, vse verjame; kar vidi ali sliši, in če tudi je slabo, méni, da je dovoljeno, ali vsaj ne posebno grešno. Nobene reči ne zna visoko ceniti, na korist ali škodo se ne ozira. Po naturi je nagnjen k hudemu; vse mu je všeč, kar ustreza mesenosti, in malo se briga za to, ali je prav ali ne. Kako lahko je torej otroka speljati na pogubna pota!

Spet naj govori skušnja. Dokler otroci ne prestopijo praga dobre domače hiše, dobri so in poznajo strah božji. Kakor hitro pa se začnó pajdašiti s porednimi otroci ali z odraščeni zapeljivci, zazná se na njih kmalu mnogo hudega. Govoré take besede, katerih poprej doma nikoli niso slišali, kljubovati začnó starišem, moliti ne marajo, le kratkočasili bi se radi, sploh: spremenili so se, plevel je že prerastel pšenico. Zgodi se celo, da se po ostudnih zapeljivcih že majhni otroci globoko pogreznejo v nesramno mlakužo. Stariši ménijo, da imajo še nedolžne angeljčke, toda, oj groza, že so njih otroci sužnji skrivnostne pregrehe, katero počenjajo nad seboj in nad drugimi. Nasledki tega so brezmejni. Otrok, pregrehi privajen, ne odloži je morda celo življenje več ne,

in navadno zapelje spet druge v taisto nesramnost. Tako nastane nepregledno dolga veriga samih zapeljivcev in zapeljanih.

Kako nujna je torej vaša dolžnost, krščanski stariši in gospodarji, otroke varovati raznih zapeljivcev!

Kaj je storila Sara, mati Izakova? Tiščala je v Abrahamu, svojega moža, naj Izraela, ki je bil sin druge matere, odstrani od hiše. Težko je bilo to Abrahamu, toda Bog sam mu je naznanil, naj stori, kar Sara zahteva. In tako je odšel od hiše Izrael in mati njegova Agara. Kaj menite, zakaj je Sara to tako želela? Ali je bila mar taka mačeha, da kar ni mogla videti otroka, druge žene? Ne! Sara je bila tudi Izraelu dobra; toda Izrael je bil poreden otrok, ki je Izaka zasmehoval zavoljo njegove bogoljubnosti ter ga preganjal. In zato je Sara zahtevala, da se Izrael odstrani ter tako odvrne pohujšanje (I. Mojz. 21, Gal. 4, 29).

Posnemajte, krščanski stariši, to dobro, za nedolžnost svojega otroka tako skrbno mater, in skušajte vsako tako nevarnost odvrniti od svojih otrok. Ne puščajte jih okoli letati, ne da bi vedeli, kje da so, in če izveste, da so bili le jedenkrat v slabi družini, pokarajte jih resnobno pa prepovejte jim odločno, še kedaj se pokazati v taki družini. Nikoli ne pustite, da bi odrasčeni posli ali tujci vpričo otrok govorili spolzke besede ali se vèdli nespodobno. Tudi najmanjši otroci imajo oči in ušesa, in vse slabo se vtisne v njih srce, če tudi sedaj še ne razumejo tega. Le potem, če ne bodo otroci nič pohujšljivega gledali in poslušali — in tudi pri pestunjah ne — le potem jih boste ohranili nedolžne in pobožne.

2. Taisto, da, še večjo skrb imejte za svoje sinove in hčere, ki že odraščajo; zakaj ta leta so najnevarnejša. Vzbudi se namreč v teh letih na vso moč grešna poželjivost, katera jim zelo otežuje pot čednosti. Poleg tega so še neizkušeni in lahkomiselni, ničesar ne prevdarijo temeljito, in prvi vtis jih potegne za seboj. Strastno se poprimejo tega, kar godi njihovi spačeni naravi. Gorje jim, če pridejo v teh letih v razuzdano družino! Trdni sklepi iz prejšnjega življenja oslabé, domači in šolski nauki se skadé in loti se jih omahljivost pa posvetni duh. In kolikor menj so imeli trdno podlago za krščansko življenje, toliko bolj gredó po poti čednosti navzdol in kmalu se o čednostih pri njih še govoriti več ne more.

Ali naj vam za to navedem zglede? Dina, hči očaka Jakoba, je prišla samo jedenkrat v nevarno družino, in zapeljana je bila ter izgubila nedolžnost (I. Mojz. 34.). Izgubljeni sin v evangeljski priliki je v tujini zašel med pijance, igralce, mehkužneže, nečist-

nice, in ni odjenjal od svojega pregrešnega življenja poprej, da je vse zapravil do zadnjega vinarja. Bridka siromaščina ga je šele spametovala, da se je vrnil k svojemu očetu. Vem, da so tudi tukaj danes taki stariši, kateri morajo osodo svojih otrok pomilovati z očetom Jakobom in žalostiti se z očetom izgubljenega sina! Bili so časi, ko so jim otroci napravljali le veselje in najboljši up; kako zadovoljno so se ozirali nanje! Bili so ti otroci tako ubogljivi, tako sramežljivi, tako ponižni, tako navezani na dom, tako delavni, tako bogoljubni. In sedaj? Sama nečimernost in prevzetnost jih je, pokorščino so zavrgli, ujedajo se svojim starišem, ne molijo več radi, za sv. zakramente se ne potrudijo, v domači hiši nimajo obstanka, zapravljalivost in svet jih veseli. Odkod tolika sprememba? Od zapeljive družčine. Med sto sinovi in hčeram, ki se vkljub dobri domači vzgoji spridijo, pokvarila jih je družčina devetdeset. Sv. Lavrencij Justinijan piše: *Grehu ne odide, kdor hoče biti tovariš grešnikov*. Sveti Vincencij Fererij pa pravi: *Deni k zdravim jabolkom le jedno gnjilo, kmalu bodo vsa gnjila*. Sv. Terezija pripoveduje o sebi, da ji je bila lastna teta v spotiko, ker je bila bolj pozorna na njeno slabo vedenje, kot na pobožnost svoje dobre sestre.

Zato je pa treba na vse zgodaj in na vso moč odvrčevati mladino od slabih zgledov, treba je jedenkrat za vselej prepovedati družčino s sprijenimi ljudmi. Jezus v današnjem sv. evangeliju je zapodil skušnjavca, tudi vi storite po tem vzvišenem zgledu. Če n. pr. hočejo vaši sinovi in hčere iti v tako hišo, kjer se shaja malopridna mladina, ali kjer hišni oče in mati sama nista kaj prida ter k vsem razuzdanostim molčita, spomnite se precej besedij današnjega evangelija: *In skušnjavec je stopil k njemu*. Prepovejte jim ojstro stopiti čez prag take slaboglasne hiše. Dovoljajte jim občevati le z bogaboječimi osebami, puščajte jih le v poštene hiše. Če hočejo vaši sinovi in hčere iti služiti ali učiti se česa, dajte jih le v take hiše, kjer je strah božji doma. Če hočejo vaši sinovi in hčere zvečer hoditi z doma na kake zabave kratkočasiti se, spomnite se zopet besedij današnjega evangelija: *In skušnjavec je stopil k njemu*. Zato se jim precej prvič krepko ustavite ter pokažite, če treba, tudi v dejanju svojo neomahljivo voljo. Neubogljivim sinovom in hčeram dajte manj dote!

Na take in podobne načine, krščanski stariši, varujte svoje male in velike otroke nevarnih ljudij, potem bo tudi vaš odgovor pred Bogom lahak, sodba božja mila.

II. Treba pa vam dati še nekaj posebnih opominov gledé na drugi spol, in to spet zastran malih in odraščanih.

1. Že po prirojeni poželjivosti nosijo tudi mali otroci kal greha v sebi, posebno pa so še nagnjeni k nespodobnostim. Vsled tega jih nekaj vleče, da se bližajo drugemu spolu in zdi se jim v taki družini prav prijetno. Ne da bi kaj vedeli ali imeli slabe namene, bližajo se radi obojni otroci drug drugemu. Iz tega izvira neka posebna zaupnost, in izgubi se polagoma tisti sveti strah, ki bi ga moral imeti spol pred drugim. Tu pa tam si dovolijo kake nesramežljivosti in zgodilo se je že, da so neopazovani počenjali take reči, katerih ne smem naravnost imenovati. Vsled otroške radovednosti more deček biti deklici v pohujšanje, in spet ta onemu. Toliko večja pa je še nevarnost, če se med igrajoče se otroke prikrade kak tak, ki je že pohujšan. Tako se zgodi, da se okuži šolska mladina ali vsaj del njen, a imela bi biti angeljsko čista. Žalostno, pa resnično, in Marija in angelji varuhi jokajo nad njimi.

Zatorej, krščanski stariši, ločite že zgodaj oba spola doma; naj se igrajo po dnevi, naj počivajo po noči dečki posebej in deklice posebej, in kolikor je le mogoče, vsak otrok posebej. Od tega je zavisna nedolžnost vaših otrok. Liliji nedolžnosti se pozna vsak prah in umaže se popolnoma, če se ne pazi nanjo. Sv. Avguštin pravi: *V prvih časih krščanstva je peklenški sovražnik kristijane po malikovalcih preganjal s mečem in ognjem, sedaj pa preganja sveto cerkev po zapeljivcih, po nečistnikih, in to se mu zdi lažje.*

2. Če je pa že pri malih treba tolike previdnosti, koliko bolj je skrbeti še pri odraščanih, da ne občujejo med seboj prezaupno. Stariši, ki zakrivé, da njih otroci počno reči, nasprotno šesti zapovedi, so grobokopi nedolžnosti svojih otrok. Sveti Duh vprašuje: *More-li človek skriti ogenj v svojih nedrijih, da bi se njegovo oblačilo ne vnelo? ali po žrvjavi hoditi, da bi se mu podplati ne ožgali?* (Preg. 6, 27—29.) Kakor kaj takega ni mogoče, tako tudi ni mogoče, da bi prevelika zaupnost med mladino različnega spola ne škodovala sveti čistosti.

Sinovi očaka Seta so bili bogaboječe odgojeni; začeli so pa pohajkovati s hčerami iz rodu Kajnovega; slednjič so si jih vzeli za žene. S to ženitvijo so se tudi oni nalezli vseh napak in sprijenostij Kajnovih otrok in postali so tako spačeni, da je ob vesoljnem potopu bila rešena samo bogaboječa Noetova rodovina. — Kralj David, kralj Salomon in močni Samson so vsled prezaupnega

občevanja z drugim spolom strašno padli. Sv. Avguštin nam pripoveduje o možu, ki je 24 let pošteno živel v zakonskem stanu, toda je potem star 48 let postal prešestnik. Sv. Jakob, imenovan spokornik, je živel 25 let v veliki svetosti in delal je mnoge čudeže, pa vendar je globoko padel pri neki grešni priložnosti. *Če so torej, tako sklepa sv. Avguštin, tako veliki in sveti možje padli vsled prevelike zaupnosti z drugim spolom, kako pa se bo izšlo mladim ljudem, ki hrepené po takih družbah? O takih se pač lahko reče, kar je zapisal sv. Pavel o lahkoživi vdovi: Katera v sladnosti živi, je živa mrtva* (I. Tim. 5, 6).

Kako se znanje dalje razvija v mladem človeku, pové nam sv. Alfonz Ligvorij: »Od začetka se iščejo iz nagnjenja, potem pride iz nagnjenja strast, in ko se ta ukorenini, potem zaslepi človekov razum ter stori, da se zabrede v tisoč grehov v mislih, besedah in dejanju.« Torej pravi sv. Hijeronim, da je prezaupno občevanje z drugim spolom »smrtni boj umirajoče čistosti«, »drevo greha«, pravi dalje, da so to »piki peklenske kače«.

In vendar, kdo bi verjel? Nahajajo se stariši, kateri svojim otrokom tako nevarno obhojo z drugim spolom dovoljujejo, nahajajo se stariši, kateri še pospešujejo tako nesrečno občevanje. Zlasti se zgodi tu pa tam, da matere pospešujejo take reči, prikrivajoč jih očetom, češ, oče bi utegnil vse razdreti. Take matere, take stariše z nekim cerkvenim učenikom najprimernejše imenujem »ubijavce lastnih otrok«. Hujši so kot morilci, ker ti umoré telo, taki stariši pa dušo lastnega otroka ter jo izdajajo večnemu pogubljenju. Taki stariši nosijo s tem sami na sebi določno znamenje tudi lastne pogube; in če o kakem grešniku moremo z gotovostjo navesti besede Jezusove, moremo jih o takih stariših: *Poberite se od mene, vi prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem* (Mat. 25, 42.). Zares satanovi angelji so taki stariši! Z Jezusovo krvijo odkupljene duše mu pomagajo pehati v peklenko brezdno.

Toda dovolj! Nobene besede več ne izgubim o takih stariših, o takih materah! Vas, poštene krščanske stariše, pa prosim in rotim pri trpljenju Kristusovem, da pazite, kolikor je le v vaši moči, na svoje sinove in hčere ter jih obvarujete dušne kuge. Saj bi na vso moč pazili, da bi se vaš otrok ne okužil na telesu, ko bi bila za to bližnja nevarnost; ali mar ne boste še bolj skusili preprečiti dušne nevarnosti?

Poslušal sem nekikrat misijonske pridige oo. jezuitov. Ko so govorili o vasovanju in nevarnostih za ženski spol, rekli so gospod

misijonar: »Ne izgovarjajte se mi zavoľjo zapeljivcev; žensko mladino imejte dobro shranjeno in zaklenjeno, in kmalu bo menj tožbâ zaradi sprijenih hčera!« Seveda, če pa kdo hoče po vsi sili v greh in v peklo, najde že lahko priložnost za to. Toda, če ste vi, stariši in gospodarji, delali temu nasproti, kar ste največ mogli, storili ste svojo dolžnost in rešili s tem svojo dušo.

Kadar molimo sv. rožni venec, začnemo žalostni del s pristavkom: *Kateri je za nas krvavi pot potil.* Zakaj je Jezus potil krvavi pot? Ali mar ne tudi zato, ker je vedel naprej, da vkljub njegovemu prebridkemu trpljenju, vkljub njegovi odrešilni smrti bode še neštevilno ljudij pogubljenih? In kateri greh je tisti, ki največ duš pokoplje v peklo? Splošno mnenje v sv. cerkvi je, da je to nečisti greh. Sv. Brnard pravi: *Nobena pregreha ne podvrže svetâ tako hudobnemu duhu, kakor nečistost.* In ravno pred to pregreho sem vas danes svaril s tem, da sem starišem in mladini pokazal nevarnosti, ki preté malim in odraščeniim od zapeljivih pohujšljivcev in prezaupnega občevanja z drugim spolom. Izrečem še sklepnî opomin: Govorite, krščanski stariši, svojim otrokom večkrat tako-le z besedami iz bukev pregovorov (1, 10. 15. 16.): *Moj sin! (moja hči!) ako te grešniki vabijo, ne vdaj se jim . . . ne hodi z njimi, zdrži svojo nogo od njih potov; zakaj njih noge tekó v hudo.* Amen.

Valentin Bernik.

Druga postna nedelja.

I. Skrivnosti iz Jezusovega trpljenja. — II. Judeževó izdajstvo.

Glejte, približal se je, kateri me bo izdal.

Mat. 26, 46.

1. V sv. pismu stare zaveze (II. Sam. 20.) beremo naslednjo dogodbo: Joab, prvi vojskovodja Davidov, zavidal je Amaza, zvestega kraljevega služabnika. Ko v neki vojski Amaza sreča pri velikem kamenu v Gobaonu, približa se mu prijateljsko ter pravi: »Pozdravljen bodi, moj brate!« In objame z desnico Amaza, kakor bi ga hotel poljubiti. Ta pa ni zapazil meča, ki ga je imel Joab pri sebi. Pod pretvezo, da ga bo poljubil, zabode Joab meč v njegovo stran, tako, da se Amaza zgrudi in kmalu izdihne svojo dušo. — Gotovo grozno dejanje. Pod navidezniim prijateljstvom se je skrivalo ostudno sovraštvo, med bratskim poljubom se izvrši grozni umor. Joabov pas se je poškrpil s krvjo, to je bilo znamenje njegovega

umora. Toda Amazova kri je prišla čez glavo Joabovo, ob začetku Salomonovega vladanja zapade zasluženi kazni; bil je usmrten. (I. Kr. 2, 34.)

2. Obrnimo svoj pogled več stoletij naprej po tem dogodku, kaj se vrši na Oljski gori. Tudi tu se bliža napačen prijatelj k svojemu Učeniku, ki je od molitve vstal in ravno stopil k svojim spečim učencem, o katerih smo zadnjič premišljevali, ter jih zbudil rekoč: *Glejte, približal se je, kateri me bo izdal!* — Stopi k Jezusu, poljubi ga na obraz rekoč: *Zdrav bodi Učenik!* Ali ta poljub je izdajstvo, je skeleča boleost za srce Jezusovo. Amaza je predpoda Jezusova, on je nedolžna žrtva pod pretvezo prijateljstva, istotako Kristus, ki reče izdajalcu: *Prijatelj, čemu si prišel?* Kri Gospodova pa je prišla tudi čez Judeževo glavo; to nam priča njegov žalostni konec.

3. O kakšen prizor tu v Getzemani! Na mesto tolažilnega angelja, ki zopet vsplava v nebesa, stopi hinavski izdajalec; na mesto tihotne molitve se čuje rožljanje morilnega orožja . . . To je storila grda zloraba prijateljstva . . . To je črna nehvaležnost za skazano zaupanje, strupeno bodalo, ki se zdaj zabode pod krinko prijaznosti v srce nedolžnemu. Kar je zlobe v nevošljivosti, potuhnenosti, hinavstvu, zapopadena je v besedi »izdajstvo«. In takemu izdajstvu zapadel je zdaj Kristus Gospod. Kako trpljenje za njegovo srce! Premišljajmo torej to izdajstvo: 1. v njegovem začetniku Judežu, 2. v okoliščinah, ki so spremljale izdajstvo, da se naša srca pretresejo in pomilujejo Jezusovo srce ter zadobé milost vedne zvestobe.

I. V proroškem duhu je Kristus govoril: *Jeden izmed vas me bo izdal.* (Mat. 26, 21.) Kdo je ta? Kdo se je kaj tacega drznil?

1. Judež in njegov značaj. Juda je bil sin nekega Simona iz Karijota, mesta ob mrtvem morju; zato je imel pridevek »Iš-Kariot«, t. j. mož iz Karijota (mesta). Ko se razširi glas po Judejskem, da je Mesija prišel in da čudovito lepo oznanjuje božje kraljestvo, mika tudi Judeža, videti in slišati tega proroka. Kristus ga privzame k svojim spremljevalcem, vvrsti ga mej svoje apostole. Staro izročilo trdi, da je Gospod njegovega očeta ozdravil gob, mater pa hromote. Dasi je Kristus pri vsprejetju Judeževem že naprej videl njegovo nezvestobo, ker Bog pusti sleharnemu človeku prosto voljo in ga s svojo milostjo vabi za vse dobro in čednost do skrajne meje, vendar Judež tedaj, ko je bil izbran za apostola,

ni bil nevreden te izvolitve. V začetku je bil odkritosrčen spremljalec Jezusov in ljubil svojega Učenika. Njegovo obnašanje je bilo vzgledno, spodbudno, sicer bi ga Gospod ne bil prištel med svoje najljubše prijatelje — apostole. Skoro tri leta hodi v bližini Gospodovi, čuje nebeške nauke, kakoršni se do zdaj še niso glasili, in vidi neštevilne čudeže Jezusove vsemogočnosti; njega je Kristus tudi odbral za nekakega denarničarja, ki je imel mošnjo (Jan. 13, 29.), da je izplačeval, česar je potreboval Gospod s svojimi apostoli. Do zdaj torej vidimo še vse dobro nad tem spremljevalcem Gospodovim. A kako, moramo se vprašati, je došel do izdajalstva? V srcu Judeževem se je morala izvršiti neka sprememba. In res.

Sveti cerkveni učeniki razlagajo ta preobrat. Pri vseh svojih lepih lastnostih je imel Judež v svojem srcu *a)* preveliko nagnjenje do denarja. Od začetka je bilo to zlo le majhna klíca, ki jo je komaj zapazil in je bil le mali, odpustljivi greh. Ker pa ni na to pazil, širila se je zmiraj bolj, rastla je ter se razširila v strupeno zelišče. Zdaj je denar zmiraj bolj ljubil, veselil se njegove posesti, cenil je vse le po denarju. Tako je šlo zdaj navzdol. V zadnji dóbi že ni bil zadovoljen z marsikaterimi šegami in naredbami Gospodovimi. Bil je že bolj na videz apostol. Za svoj trud pri oskrbovanju milih darov, menil je, da zasluži nekoliko odškodovanja; zato je začel *nekoliko jemati*, a ni vprašal, ni prosil svojega gospodarja, Učenika. Ko se to ni zapazilo, bil je predrzneji in je več jemal; tako je padel v tiste zadrge, o katerih piše sveti Pavel (I. Tim. 6, 9.): *Kateri hočejo obogateti, padejo v skušnjavo in v zadrgo hudičovo in v veliko nepridnih in škodljivih želj, katere potopé človeka v pogubljenje in končanje. Korenina vsega hudega namreč je lakomnost.* Tako ga je ta strast zmiraj bolj objemala, dokler ga ni popolnoma vklenila v svoje verige, kakor potrjuje sv. pismo.

Ko je namreč v Betaniji Magdalena z dragocenim oljem mazilila noge Jezusove, da bi mu skazala svoje spoštovanje in ljubezen in resnično svoje spreobrnjenje ter kesanje, jezilo je to Judeža, da je godrnjaje dejal: *Zakaj se to mazilo ni prodalo za tri sto denarjev in dalo ubogim? To pa je rekel, ne da bi mu bila skrb za uboge, temveč, ker je bil tat in je imel mošnjo, in nosil, kar je bilo vanjo vrženo* (Jan. 12.). Od te miloščine je iz lakomnosti večkrat kaj jemal za se na skrivaj. Tako je postal tat. — Zdelo se mu je tudi, da ne bo dosegel, kar je v svojem posvetnem mišljenju in želenju pričakoval, namreč imenitnost in zložnost v

Mesijevem kraljestvu; tako je tudi oslabela njegova vera v božanstvo Kristusovo, kajti v srcu, ki je zatelebano v posvetno blago, ne more se razvijati vera ponižnosti in zatajevanja.

b) Ta lakomnost je bila tudi vzrok, da si je začel iskati novih znancev in prijateljev, da bi se tako za vse slučaje preskrbel. Vedel je, da se nekaj snuje zoper Jezusa, bal se je, da preganjanje utegne zalotiti tudi njega kot učenca Kristusovega — zato si je poiskal novih tovarišev; nekaj časa sem že ima skrivno zvezo s sovražniki Jezusovimi. Ti pa so se ga radi poslužili, s prilizovanjem in denarjem so ga skušali preslepiti ter pridobiti za-se. Ta slaba tovarišija je bila povod njegovemu padcu.

c) Tretja stopnja k njegovemu padcu je zloraba milosti Božje. Vkljub tolikim hibam obdrži Jezus Judeža mej svojimi apostoli in mu še zmir skazuje dobrote ter želi njegovo srce omečiti. Privzame ga kot pričo obujenja Lazarjevega, slovesnega vhoda svojega v Jeruzalem, da, celó k zadnji večerji. In tukaj, — kdo bi ne občudoval milosti Učenicove in njegove ljubeznivosti? — tukaj ga posvari trikrat. Ko umije učencem noge, pravi: *Vi ste čisti pa ne vsi; vedel je namreč, kdo je, kateri ga bo izdal.* (Jan. 13. 10.) In ko je čez kaj časa užaljen v duhu zopet dejal: *Jeden izmed vas me bo izdal* — ter so se učenci spogledovali in Janez slednjič vprašal: *kdo je?* odvrne Gospod: *Tisti je, kateremu bom jaz pomočeni kruh podal,* bil bi Judež lahko šel ter zatrl svoj zlobni naklep; pa ne, on še sam vpraša: *Učenik, ali sem jaz?* Gospod pravi: *Ti si rekel.* (Mat. 26, 25.). Vse ljubeznivo opominjanje bilo je zastoj — Judež ostane trdovraten.

2. Izdajstvo. Še preden se je gospod s svojimi apostoli vzdignil od mize, odšel je bil že Juda po sprejetem grižljeju, katerega je po judovski šegi gospodar podal gostom v znamenje, da je večerja končana, in se podal k sovražnikom Jezusovim. Zdaj se postavi na čelo druhali, katero so starašine, pismarji in farizeji že odločili, da jo popelje tje, kamor je vedel, da se je po navadi Jezus podajal s svojimi učenci. Noč je bila že zagrnila svoje temne sence čez mesto in Oljsko goro, kjer je mej tem Kristus že opravljal svojo molitev in potil krvavi pot. Druhali je Judež naznanil znamenje, po katerem bodo spoznali Jezusa, da bi ne zgrabili katerega njegovih učencev: *Katerega bom poljubil, tisti je, njega primite!* (Mat. 26, 48.) Rabeljnom celo priporoča previdnost: *Zgrabite ga in peljite ga varno!* (Mark. 14, 44.) Mislil si je, morda se učenci

postavijo v bran, ali se bo skušal odtegniti s čudežem. In zdaj — kak prizor na vrtu Getzemani!

Jezus ravno zbudi svoje dremotne učence ter jim pove, da je izdajalec blizu, ko Judež stopi izza grmovja ter spregovori: *Zdrav bođi, Učenik! in ga je poljubil.* (Mat. 26. 49.) Kak pozdrav, kak poljub! Pozdrav hinavstva, poljub izdajstva! Kako ostudno in podlo! V tem trenutku imenuje Jezusa svojega Učenika, ko z nogami tepta vse njegove nauke, iz znamenja odkritosrčne ljubezni in prijaznosti naredi znamenje izdaje. Iz znamenja miru napravi takorekoč bojni klic za sovražnike Jezusove. In o čuda! Kristus dovoli, da se tega hinavca usta v poljubu dotaknejo njegovega presv. obličja. Ali je svet kedaj videl večjo ljubezen in potrpežljivost? A čuj še besede Gospodove: *Prijatelj, čemu si prišel? S poljubom izdaš Sinu človekovega?* (Luk. 22, 48.). Še zdaj misli na njegovo spreobrnjenje. Z ljubeznivimi besedami ga opomni, kako nevedno se obnaša, kaka hinavščina je v tem poljubu ter mu tako še nazadnje razodene, da so mu znani vsi njegovi skrivni naklepi, da je vsegaveden, da je Sin božji. O koliko dobrot sem ti skazal, in zdaj izdajaš s poljubom tistega Sinu človekovega, ki je prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. — Kristijani, ali se more misliti dejanje, ki bi bilo nehvaležniše in bolj hinavsko?

Mej najslavnejše Rimce šteje zgodovina imenitnega državnika in vojskovodja Julija Cezarja. Ko je ta dospel do vrhunca svoje slave, izcimila se je zoper njega zarota nekaterih prekucuhov, ki so sklenili s poti spraviti tega imenitnega moža. Dasi so ga svarili, naj ne gre v starašinstvo, poda se vendar k seji, v kateri so ga zarotniki hoteli umoriti. Mej zarotniki pa je bil tudi mladenič Marka Brut, katerega je bil Cezar posinovil in mu skazal neštevilno dobrot. Ko ga zarotniki ranijo z bodali, zagleda Cezar mej njimi tudi Bruta. Ves krvaveč od prejetih ran, pa globoko užaljen zarad te nezaslišane nehvaležnosti lastnega sinovca vzdihne Cezar umirajoč: »Tudi ti, moj sin!«

Ali se ne zgrozi človeku nad takim obnašanjem? Kakšna bolest za milo srce Jezusovo, ki je Judežu skazovalo neizmerno več dobrot, nego Cezar temu Brutu? In Judež to stori Jezusu s prevdarkom, vkljub prošnjam in opominom, pod krinko prijaznosti zaradi par srebrnikov. O kako globoko je zabredel apostol Gospodov!

II. A postojmo; ne hudujmo se preveč. Premislimo o koliščine tega izdajstva, morda najdemo še dandanes kaj podobnega. Zaslepljeni Judež izvrši izdajstvo zaradi 30 srebrnikov, pri svitu svetilnic, s poljubom — kaj pomeni vse to?

1. Cena izdajstva je 30 srebrnikov. Po proroku (Cah. 11.) je bilo napovedano: *Vzeli so 30 srebrnikov, ceno cenjenega, katerega so skupčevali od Izraelovih otrok.* Po Mojzesovi postavi (2. Mojz. 21, 33.) se je moralo toliko plačati za umorjenega sužnja. Za to ceno je izdan in prodan pastir Izraelski, ki se je zaradi odrešenja človeštva ponižal do hlapca in bil pokoren do smrti. Tako je dopustila previdnost božja, da je Sin božji prodan za sužnjevo ceno, da bi s svojo Krvjo odkupil nas »sužnje greha in satana«. — Ali pa ni za Judeža to premalenkostna vsota? Pri zaslepljencu tudi ta zadostuje, kar spričuje njegova ponudba pri sovražnikih Jezusovih, ki se glasi: *Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga bom izdal?* (Luk. 22. 4.) Judež torej ni stavil visokih pogojev, zadovoljil se je z malenkostjo, da bi le zaželenene srebrnike spravil v svojo mošnjo. Tu se Juda kaže še podlejšega, kot je bil satan sam pri skušanju. Satan je tedaj vzel Jezusa na visoko goro ter mu pokazal vsa kraljestva sveta rekoč: *Vse to bom tebi dal, ako pred me padeš in me moliš.* (Mat. 4, 8.) Med tem, ko satan Kristusa ceni tako visokò, kot vsa kraljestva, zadovoljen je Juda primeroma z mrvico 30 srebrnikov. Taka je lakomnost, da le kaj dobi! O Iškarijot, kako globoko si padel!

A ta grozni izgled nesrečnega Juda je za nas resen opomin. Gorjé človeku, če se ga polasti lakomnost, posebno v tem času, ko svet tako rad pleše okrog zlatega teleta. Če kedaj, velja posebno dandanes pregovor: »Denar — sveta vladar«. Denar je premnogim v pogubo. To je zanjka, v katero satan še posebno duše lovi, nekatere po načinu, kako si denar pridobivajo, druge, kako ga shranjajo, tretje, kako ga izdajajo. Ali ne ponavlja na stotine kristijanov še dandanes vprašanja Judeževega: *Kaj mi hočete dati, in jaz ga vam bom izdal?* P r a z n i k je dan Gospodov, iz najtehtniših in svetih vzrokov je prepovedano vsako hlapčevsko delo. Marsikateri zaslepljenec pravi oskrunjevalcem nedelje: *Kaj mi hočete dati, in jaz vam ga izdam?* tudi jaz vam hočem delati. Za denar prodam, četudi ne svojega Boga, pa vendar dan Gospodov. Krojač, črevljar, mizar in drugi rokodelci pravijo: *Kaj mi hočete dati,* pa vam na praznik dodelam suktnjo, hlače, črevlje, obleko, orodje? Ne za 30 srebrnikov, za par desetec izda in proda, zataji svojo vest in vero, v ponedeljek potem pa vsled težke glave praznuje. *Kaj mi hočete dati?* pravi trgovec — in hočem imeti štacuno odprto vsaj dopoldan o praznikih in naj je tudi sam Sveti dan, Velika noč ali Binkošti, če tudi procesija sv. rešnjega Telesa mimo gre; dobro

je, če prižvenklja par goldinarčkov v miznico, ki niti ne dosežejo Judeževega števila. — Gre se za primerno množitev; stariši bi radi videli, da hčer oskrbé. Žalibog, kolikokrat pravijo: *Kaj nam hočete dati*, mi vam jo damo? Vera in vest prepoveduje in odsvetuje nameravano zvezo, a strast preslepi mlade in stare, za denar menjajo vero, prodajo morda za časno srečo večno zveličanje. *Kaj mi hočete dati?* pravi nesrečnež, ki je kot Juda zgubil vero v Boga, in vam po krivem prisežem, da odidete zasluženi kazni, da zločinstvo ne pride na dan. Nezvesti državljan pride k sovražnikom vprašajoč: *Kaj mi hočete dati?* in jaz vam izdam tajnosti državne, skrivnosti svoje domovine, načrte v vojski; on zataji prisego za denar in pahne v nesrečo svojo domovino. *Kaj mi hočeš dati?* pravi posvetnica — in jaz ti prodam svoje poštenje, svojo nedolžnost, svoje devištvo. Tako se prodaja čednost, vera in duša, ako je ostudna lakomnost zaslepila človeka, in se spolnjuje, kar piše že modri Sirah (10): *Lakomniku je tudi njegova duša na prodaj*. Z majhnim kapitalom hoče lakomnik dobiti velike obresti — pa jih tudi res sprejme, kakor Juda — a to so žalostne obresti: bojazen, strah, vestni nepokoj, obup, pogubljenje. Groza nas obdaja, ko čitamo tolikrat o izneverjenjih in velikih sleparstvih. Posnemalci Judeževi izvršujejo kaj tacega; kdor ne zatira v sebi prve iskre hlepenja po denarju, zabrede kot Judež, nezvest postane svojemu gospodarju, od katerega je vendar preskrbljen, kakor Juda, gospodar se zanaša na njegovo poštenost, a ta začne polagoma za-se jemati, poželenje in potrebe so zmiraj večje — in pripeljejo nesrečneža tje, kamor so Judeža.

2. Med okoliščinami izdajstva omenja sv. pismo tudi to, da je prišel Judež z veliko množico, dobro oboroženo in preskrbljeno s svetilkami in bakljami. Čudna je ta družba, kateri je na čelu Iškarijot s svetilnico, ki gre iskat Jezusa, pravo »luč sveta«, da bi ga izdal.

Nesrečni Juda ni bil več zadovoljen s pravo lučjo, s katero mu je svetil Kristus Gospod; poiskal si je drugo luč, katero prižiga lucifer, odkar je padel iz visokih nebes v peklenški ogenj. Ta lucifer vabi s svojo svetilnico k sebi na razne načine, zbira množice ter jih vodi zoper Kristusa in njegovo sv. cerkev. Po lažnjivih prorokih oznanuje vse drugačne nauke, kakor pa Jezusova cerkev. Pregrešne reči opisujejo v taki luči, da se prikupujejo počutni natori človeški. Pod pretvezo vede ali znanosti razširjajo se dandanes nauki, ki nasprotujejo sv. veri. Razsvitljeni učenjaki nočejo priznavati

višjega merila, nego je um. Na mesto razodenja božjega hočejo postaviti le svoje umstvovanje. Z izdelki svoje blodne domišljije v brezbožnih knjigah so zmešali že marsikatero glavo. — Take mamljive svetilnice so prižigali v vseh vekih krivoverci, ki so napadali cerkev božjo; s takimi svetilnicami vabijo vsi novodobni brezverci v svoje kolo, govoreč, da razširjajo luč, omiko, prostost, — v resnici pa vodijo neskušene duše v časno in večno nesrečo. Vkljub svoji svetilnici hodijo vendar po temi, kakor Judeževa druhal v tisti noči, ko je lovila Kristusa. Kdor hoče imeti luč življenja, držati se mora Kristusa, sicer tava po temi, to spričuje neštevilno zgledov.

Pred nekaterimi leti se je bralo v časnikih, da so bili v Kambreji na Francoskem pod nekim hrastom našli ustreljenega mladeniča v najboljših letih. Poleg njega je ležal samokres. Na listku, ki so ga našli v njegovi suknji, bile so s svinčnikom zapisane besede: Kdorkoli najdeš moje truplo, vedi, da sem pet let živel natanko po zapovedih sv. evangelija in sem v tem našel neizmerno tolažbo in zadovoljnost. A po nesreči, ki se ne dá nikdar dosti objokati, zašel sem v družbo brezbožnežev in prostomišljakov, in ti so me pripravili do sem, kjer me zdaj vidiš. Opuščanja prosim svojega častitega gospoda župnika. O, ko bi bil spolnoval njegove nauke in poslušal njegove opomine. Opuščanja prosim svoje ljube stariše, katerim bom napravil brezkončno bridkost. Sklenil sem bil postati jim podpora v starosti. A ne morem, življenje mi je neznosno . . . .

3. Ostudno sredstvo izdajstva Judeževega je bil poljub. Poljub je znamenje prijateljstva; v poljubu se kaže ljubezen, vdanost in notranje soglasje dveh src. Otrok poljubi očetu roko, da mu razodene svoje spoštovanje, mati poljubi otroka, da bi mu vdihnila svojo ljubezen, prijatelj prijatelja, da bi mu razodel svojo naklonjenost. To častitljivo znamenje rabi Judež v sramotno izdajstvo. O nepopisljiva hlimba! Dela se prijatelja, pa je najnehvaležnejši sovražnik, hlini ljubezen, pa njegovo srce kuha strup. In — o čudež potrpežljivosti božje! — Jezus sprejme poljub nečistih ustnic Judeževih.

Ali se pa ta izdajski poljub — vprašajo sv. očetje — ne ponavlja v nevrednih obhajilih? Kristus Gospod v svetem rešnjem Telesu goji neizmerno ljubezen do neumrljivih duš, da bi jih vse zveličal. Duša pa, katera v svojem srcu goji smrtni greh in se približa k sv. obhajilu — dela Gospodu najvišjo nečast . . . . Ali ne govori tudi sedaj Gospod: *Prijatelj, čemu si prišel; s poljubom izdajaš Sinu človekovega? Varuj te usmiljeni Bog tega greha, ki pelje v nespokornost in pogubo.*

Ko smo premišljevali nesrečno dejanje Judeževo, govorilo nam je tu in tam naše srce, da tudi mi nismo prosti vseh hib, ki smo jih obsojali pri Judežu . . . . Nam še sveti solnce milosti božje . . . . iztrgajmo se iz grešnih verig. Odtegnimo se sladkemu poljubljeju zapeljivega sveta! Hitimo h Kristusu kot potrti in skesani spokorniki! Prosimo ga odpuščanja, obljubimo neomahljivo zvestobo. V velikonočni spovedi in sv. obhajilu doženimo spravo, da najdemo pokoj svoji duši. Amen.

A. Žlogar.

2. Dolžnosti starišev do otrokov. — VI. Stariši, varujte svoje otroke nevarnih krajev in nevarnih kratkočasníc.

Jezus vzame seboj Petra in Jakoba in Janeza, njegovega brata, in jih pelje same na visoko goro.

Mat. 17, 1.

Danes najdemo našega Gospoda s tremi najljubšimi učenci na visoki gori Tabor, kjer se veličastno spremeni pred njimi. H krati se prikažeta dva najznamenitejša svetnika stare zaveze, Mojzes in Elija. *In glej! glas iz oblaka rekoč: Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje; njega poslušajte!*

Častitljiva je gora Tabor, častitljive tudi druge gore, vasi in mesta, kjer je Jezus hodil s svojimi učenci, kjer je učil, bolnike ozdravljaj, molil, trpel in umrl. Tudi mi imamo častitljive kraje, ki nas spominjajo odrešilnega dela Gospoda našega Jezusa Kristusa. To so naše cerkve, kjer nas prižnica spominja Jezusa — Učenika, preroka; krstni kamen in spovednica Jezusa — Zveličarja, kralja; oltar in križev pot Jezusa — Odrešenika, velikega duhovna.

Razven tega je pa tudi častitljiv kraj domača, očetova hiša, kjer krščanske družine skupaj molijo, skupaj zavživajo božje darove in skupaj prenašajo križe, ki jih jim pošilja previdnost božja. Toda tako krščansko življenje se vidi le po tistih hišah, kjer je strah božji doma, kjer stariši že od mladega skrbno pazijo na svoje otroke, da bi jih vzgojili v duhu svete vere. Ker pa nevarni, zapeljivi ljudje dostikrat skalijo tak hišni mir, zato sem vas danes teden svaril pred pohujšljivci in pred nevarnim občevanjem z drugim spolom. Danes pa vas opozorim tudi na nevarne kraje, kjer se mladina pohujšuje, in na nekatere nevarne kratkočase, kjer se zapravlja časna in večna sreča.

1. Prvi nevarni kraj je s a m o t a. Človek bi si mislil, ako je otrok sam, je zavarovan dobro in ni se bati za njegovo čednost; toda temu ni tako. Ker je otrok že od narave popačen, more tudi samega sebe zapeljati, in ni treba čakati, da bi ga pohujšal še le kdo drug. Kar pa je otrok pri drugih videl ali slišal, to mu začne, kadar je sam, rojiti po glavi, in morda celo poskusi storiti vedoč, da ga noben človek ne vidi. Otroci, ki so že pokvarjeni, še nalašč iščejo samote, da se lažje udajo svojim grdim navadam prav po besedah sv. evangelija (Jan. 3, 20): *Slehern namreč, kateri hudo dela, sovraži luč in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.* Na skrivnih krajih otroci povžijejo to, kar so natihoma doma vzeli, ali z ukradenimi novci kupili kakih sladkostij. V samoti pasejo lenobo, ker pa je lenoba po starem pregovoru vseh grdob grdoba, in je že grdoba grda, kakšna je še-le grdob grdoba! — zatorej izvira iz lenobe mnogo drugih grehov, zlasti pa nesramni greh. V samoti otroci morda beró kako sicer njim prepovedano knjigo; v samoti pišejo morda zapeljiva pisma. S kratka: Nevarnost v samoti je za otroke velika, ker takrat ne mislijo na Boga, vesti pa ne poslušajo.

Zatorej, krščanski stariši, spoznajte, kako potrebno je vedno čuti nad otroci! Bodite svojim otrokom vidni angelji varuhi, in nikjer naj se otroci ne čutijo varne pred vami. Opazujte jih pri delu, opazujte jih, kolikor mogoče na paši, pogledjte za njimi pod streho, v skedenj, v hlev, v gojzd. Posebno, kadar jih dolgo ni iz kacega kraja, pogledjte tu pa tam za njimi, dà, še po noči se prepričajte včasih, če je z otroci vse v redu. Verjemite mi, da je na tem silno veliko ležeče, kako čujete nad svojimi otroci. Le tako jih morete obvarovati hudih zmot, in če so že zabredli vanje, morete jih obvarovati še drugih padcev. Sv. Pavel v današnjem listu opominja: *To namreč je volja božja, vaše posvečenje, da se zdržite nečistosti, da vsak vé svoje telo ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanju poželenja, kakor neverniki.*

2. Drugi nevarni kraj je v o d a, k o p a n j e. Ni vam treba praviti, kako nevarna je voda za življenje, ker je že marsikdo, ki je bil pederzen, našel prezgodnjo smrt v hladni vodi, bodisi, da je šel prevroč vanjo, ali pa, da ga je prijel nagloma krč. Jaz menim tu bolj dušno nevarnost, ki je že mnogim otrokom vzela nedolžnost. Nevarnost je tem večja, čim različniše so osebe, ki se kopljejo, po starosti, in kolikor bolj so nekateri že sami pohujšani ter vsled tega toliko menj sramožljivi. Telo se omije, duša

se omaže. Nevarnost je tudi v tem, da gredó malopridni otroci tu pa tam rajše v vodo, kakor pa h krščanskemu nauku. Tudi od paše se utegnejo odstraniti k vodi, živino pustivši, da gré, kamor hoče. Jaz sam sem poznal take, ki so se hodili med šolo in celó med božjo službo kopat, pa neko nedeljo je jednega izmed njih odnesla Sava.

Kolikokrat so se že angelji varuhi žalostili ravno zavoljo grehov pri kopanju, kolikokrat so že zaklicali Jezusove besede, ki se beró na angeljsko nedeljo: *Kdor pa pohujša katerega teh malih, ki v me verujejo, bilo bi mu bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat, in bi se potopil v globočino morja.* (Mat. 18, 6.) Zatorej, krščanski stariši, branite svojim otrokom nevarno, prepogostno kopanje, bodisi posamezno, bodisi v družbi taci, ki so že sami hudo sprijeni. Saj lahko poskrbite, da bo pameten odraščén človek pazil na otroke, kadar se kopljejo.

3. Poglejmo še na tretji nevarni kraj in nevarni kratkočas. To je igrišče, zbirališče igralcev. Igra sama na sebi ni pregrešna, ampak dovoljena zabava. Sv. Ambrož je zapisal to-le primero: *Kakor močno vino, če se ne pije nezmerno, koristi človeku, tako je tudi igra, katera se igra po dovršenem delu in le za kratek čas in na pošten način, dobra in brez vsacega greha.* Toda le pre-rado se zgodi, da igralci prekoračijo dovoljene meje krščanske postave, in potem je igra pregrešna. Skušnja uči, da je ni z lepa zabave, katera preide tako naglo v navado, kakor je igra. Le nekaterikrat človek igra, in tako veselje dobi do igre, kakor bi je ne mogel več pustiti, Igra preide v navado, ta pa je po starem pregovoru železna srajca. Tak igralec rad zanemarja svoje verske dolžnosti, zanemarja svoje stanovske dolžnosti, postane grd laž-njivec, drzen preklinjevalec, nesramen goljuf, sploh škodljiv ud človeške družbe.

Igralca ne veseli delo, svoje misli ima zmiraj pri igri; slišal sem že o tako strastnem kvartopircu, da je kar sam s seboj kvartal, ako ni mogel dobiti družčine. Denarja zapravi igralec veliko, deloma z igro, deloma s pijačo, za čedno obleko mu ni mar, da ima le za igro. Ako je tak človek oženjen, trpi pri tem cela družina, in če mu žena kaj reče, potem je kakor ogenj v strehi, in bati se je najhujšega, celó poboja, kar se je tudi že zgodilo. Ako pa tak strasten igralec ni oženjen, če je domač sin, ali hlapec, ali delavec, potem pa tudi ne osrečuje domače hiše, ker morda skrivaj zmika blago ali denar, zanemarja svoje stanovske dolžnosti, po-

stane zmiraj bolj brezbožen, surov in oduren. Marsikdo tacih je prišel že v ječo zaradi goljufije ali poboja, in celó na vislice. Saj tudi ni čuda! Moli nerad, namesto k službi božji in k sv. zakramentom, gré na igrišče. Igrali so pod svetim križem vojaki, Jezusovo trpljenje jih ni ganilo, bili so trdovratni: tako je tudi strasten igralec trdovraten grešnik. Kako bi bilo mogoče, da bi tak človek fakorekoč ne zdijval?

V neki vasi na Nemškem je l. 1832 na binkoštno nedeljo v noč kvartalo nekoliko kmetov v krčmi. Ravno je bliskalo in grmeló. Jeden izmed njih, ki je zaigral že ves svoj denar, še jedenkrat stavi, kar ima, rekoč: »Ako še to vrag vzame, pa naj mahoma strela udari!« Komaj to izreče, udari strela v krčmo, tresči preklinjalca izza mize na tla, in ga po jedni plati zadene tako, da mu odmrje pol života. Vsem drugim ni storila nič žalega.

Če tudi je torej igra sama na sebi dovoljena zabava, vendar ostane nevarna reč, ker se igralci tako težko držé prave mere. Sv. Frančišek Asiški je dejal, da se z igro zapravlja denar, čas, pobožnost in vest. Sveti Frančišek Salezij pa je zapisal te-le besede: *Če se preveč časa obrne na igro, ni več zabava, ampak opravilo, pri katerem se ne zvedri ne duh in ne telo; še utrudita se oba.*

Ne dovoljajte torej že precej malim otrokom tacih iger, ki razvnemajo strasti, ali ki predolgo trajajo, ali se igra za denar, še celo za drag denar. Igra naj ostane igra, to je nedolžen kratek čas, ne sme pa se z igro služiti grehu. In zato je spet treba paziti tudi na družčino, s katero se bavijo naši otroci.

4. Četrtni nevarni kraj, pred katerim vas imam danes svariti, pa je plesišče, kraj, kjer se pleše.

Dobro vem, da mladina in krčmarji pa godci ne slišijo radi, kadar mi, dušni pastirji, govorimo zoper to grešno prilóžnost. Toda mi moramo tudi v tem oziru storiti svojo dolžnost, bodisi komu všeč ali pa ne.

Ne bom vas dosti opozarjal na telesne nevarnosti pri plesu, če tudi jih je mnogo že bilo, ki so začeli zdravi plesati, bolni nehali in mladi pomrli. Jaz sam sem poznal dve dekleti, ki sta umrli teden dnij po plesu, in mladeniča, ki je jetiko dobil na plesišču.

Plesala je pred nekaj leti v Londonu trgovska 19letna hči celo noč; drugo jutro je imela otekle noge. Zvečer gré zopet plesat, kmalu omedli. Štrupena barva nogovic se jej je vjedla v kožo. Obe nogi so jej odrezali. — Bral sem o deklici, »kraljici« večera, ki se je na plesišču mrtva zgrudila na tla, nesli so jo ven,

plesali naprej in tako pokazali, kako malo jo še celó sami obrajtajo. — Bral sem, da je 80 let star prismojenec na Nemškem šel plesat, in plesal je do jutra; domov prišedšega je zadel mrtvoud.

Povdarjam pa danes še bolj dušne nevarnosti pri plesu. Sv. Karol Boromej imenuje ples kraj, katerega središče je satan. To velja zlasti še, če se pomisli, da se plesalec navadno pregreši zoper tretjo božjo zapoved, ker pleše o svetih nedeljah, ob cerkvenih shodih in celó po božjih potih, in tako dvakrat hujše greši, dalje, da se pregreši večinoma tudi zoper četrto in peto božjo zapoved, ker se dostikrat razpostavlja nevarnim boleznim, in zoper šesto in deveto zapoved neredkokrat. Torej primerja sv. Frančišek Salezij v svoji Filoteji plese gobam, od katerih tudi najboljše niso za nič.

Sv. Alfonz Ligvorij, ki je za nas merodajen, sicer pravi, da ples sam na sebi ni nič slabega, vendar pa je zapisal, da to velja le o plesu, ako se ne pleše s slabim namenom, ali z nevarnostjo druge ali samega sebe spodbosti k poželjivosti, ali z drugo slabo okoliščino. Glejte, kolike opreznosti in pristavkov je treba, predno se o plesu more reči, da ni nič slabega na njem!

Torej najprej ne sme biti zraven slabega namena. Toda vprašam vas: Ali mar na plesih, ki se tu pa tam prirejajo predpustom in razun ženitnin, ali se na take vrste plesih sicer ne shaja mladina večjidel s slabim namenom? Ali mar niso taki plesi, kjer en spol išče drugega, da bi se bolj seznanil z njim ter navezal morda pregrešne zveze, ali mar, vprašam dalje, niso taki nalašč prirejeni plesi zares zanjke satanove, kjer se lové duše?

Dalje pravi sv. cerkveni učenik, da ne sme biti zraven nevarnosti druge ali samega sebe spodbosti k poželjivosti. In zopet vprašam: Kdo more tajiti, kako težko je zatirati poželjivost v sebi, ko pijača razvname kri, ko godba pospeši sladnost, ko medene besede laskajo človekovi ničemernosti? In ali grehi samo v mislih in željah niso tudi grehi?

Še pravi sveti Ligvorij, da ne sme biti zraven kake druge slabe okoliščine. Kolikokrat so se vsled plesa mladeniči že stepili, koga ubili!

Prav na meji med Bavarsko in češko je stala l. 1879 krčma, kjer se je reklo »na zraku«. Necemu mladeniču od bavarske meje iz vasi R. se sanja véliki teden istega leta, da je šel v ono češko gostilno, kjer je bila godba, in da so ga ondi zaklali. Zjutraj pove

te sanje svojim starišem. Ti ga opomnijo, naj ne gre »na zrak«, ko bo ondi godba. Na velikonočni ponedeljek je zares ondi godba. Mladenič gre tjekaj vkljub vsem opominom svojih starišev. Proti osmim zvečer se mladeniči dveh vasij nekaj skregajo med seboj — morda zaradi kake ženske! Na to se napotijo mladeniči iz vasi N. proti domu. Med vratmi pa še naglo potegne jeden izmed teh nož, sune nazaj in zadene ravno tistega mladeniča iz R. v srce; ta omahne in bil je mrlič.

Posebej vam ozir plesa pokažem na tisto najnevarnejšo in najnavadnejšo okoliščino, ko se vrača mladina s plesa domov. Pokojni škof Slomšek, ki so tako dobro poznali vse nagibe človeškega srca, zapisali so v knjigo »Življenja srečen pot« žalostno resnico: Nedolžnost na plesu umira, in umrje po potu domov; godci jej mrtvaško pesem pojó. In v knjigo »Krščansko devištvo« so zapisali besede: »Plesišče je deviške čistosti morišče. — Naj bi vsi vstali od smrti, kar jih je v mladih letih pomoril zapeljivi ples in pogubil, od strahu bi noben pameten človek ne plesal več.« Ko sem bil jaz pri necih misijonskih pridigah, slišal sem o deklici, ki je bila po pohotnežu umorjena na potu gredé s prvega plesa!

Poslušaj, krščanska mladina svetopisemskega pridigarja (11, 9.): *Veseli se, mladenič, (deklica) v svoji mladosti, in tvoje sree bođi dobre volje tvoje mlade dni, in hodi po potih svojega srca in po vidu svojih očij; vedi pa, da zavoljo vsega tega te bo Bog vzel v sodbo.*

Slišal sem necega misijonarja, ki so, govoreč o plesu, dali dekletom tak-le opomin: »Kadar se napravljaš na ples, pomisli, koliko bolnikov v fari (tudi mladih) zdihuje na bolniški postelji, in spomni se, da te bodo enkrat drugi napravljali, da te položé na mrtvaški oder!«

Ako hočete vi, krščanski stariši, svojim otrokom dobro ter jih obvarovati zapeljivcev in greha, zadržujte jih, kolikor le mogoče, od plesa. Zato pa morate že šolarjem braniti na take kraje, kjer se pleše, in četudi bi bila ženitnina. Zapomnite si to! To zahtevajo tudi šolske odredbe. Ko odraščajo otroci in vas začno naganjati na ples, postavite se jim prvič krepko po robu, kažoč jim plesne nevarnosti, zlasti po noči. Žalostno je, da se dandanašnji nahajajo mladi ljudje, ki ne znajo po vrsti naštetih 14 postaj svetega križevega pota, znajo se pa vrlo sukati na plesišču!

Sicer pa še dostavim, da bi vaše hčere brez vašega nadzorstva nikoli ne smele biti na plesišču in še manj na potu s plesišča.

Bog sam je že večkrat pokazal s svojo šibo celim pokrajinam, kako ničemerem je ples v njegovih očeh in kako pregrešno to, kar je ž njim v zvezi. Znan mi je neki kraj na Kranjskem, kjer so vkljub pridigarjevemu svarilu na »žegnansko« nedeljo zvečer plesali, a po noči je hudournik razrušil dva mlina v tisti vasi in polja zelo poplaval. — Na Goriškem nekje ni bilo po misijonu 10 let nič javnega plesa. Potem je bil spet enkrat, a drugi dan je toča vse oklestila.

Blizu Plzna na Češkem so dné 16. maja praznovali cerkvenega patrona sv. Janeza popoldne s plesom. Kar se oblak utrga in naliv odnese 9 otrok, ki so jih ljudje same pustili doma. Tudi sicer je tiste dni l. 1889 velikanske škode napravila nagla povodenj na Češkem, 65 mrličev so našli po strugah.

Zmiraj se še vresničujejo besede sv. Pavla v listu do Efežanov (5, 5.—6.), da zavoljo nesramnosti *pride jeza božja nad otroke nejevere.*

Kadar molimo sv. rožnega venca žalostni del, pristavljamo v drugem odstavku besede: *Kateri je za nas bičan bil.* Zakaj, vprašam tu, je Jezus Kristus bil za nas tako neusmiljeno bičan, raztepen, razmesarjen? Odgovor na to naj vam podá dogodek iz življenja sv. Brigite. Bila je v svojem 10. letu pri neki pridigi o Kristusovem trpljenju močno ginjena. Prihodno noč vidi v duhu Jezusa na celem telesu vsega razbičanega in čez in čez z ranami obdanega. In zdi se jej, da sliši glas: »Hči, poglej vendar moje rane!« Dobri otrok se vstraši ter vpraša: »Oh, kdo te je tako neusmiljeno zdelal?« In glas jej odgovori: »Tega niso storili samo judje, ampak tudi vsi tisti, kateri zaničujejo mojo ljubezen.«

Torej vsi tisti bičajo Jezusa, kateri zaničujejo njegovo ljubezen. Danes pa sem vam pokazal štiri kraje in kratkočase, kjer se Jezusova ljubezen dostikrat grdo zaničuje. Zatorej vam, krščanski stariši, in tebi, krščanska mladina, rečem še to-le: Ako nočete zaničevati ljubezni krvavo bičanega Jezusa, spominjajte se njegove grozne muke na vseh nevarnih krajih, pri vseh nevarnih priložnostih! Povsod naj vam bo slečeni, k stebru privezani, krvavo bičani Jezus pred očmi! Ta pogled vas bo obvaroval mnogih grešnih prestopkov, ker vam mora vzbuditi globoko sočutje s trpečim, za naše grehe tolikanj sramotno trpečim Odrešenikom. Amen.

Val. Bernik.

Pogled na slovstvo.

A.

Česar duhovni pastir ne doseže v cerkvi z govori, v šoli z vnetim poučevanjem, v zasebnem občevanju z opomini, to mu često pomaga doseči dobra, v verskem duhu pisana knjiga. Posebno skrb mu napravlja mladina: na-njo mora najbolj paziti. Kdor mu pomaga v mladinski odgoji, vsak je dobrodošel. Dva sotrudnika naj zlasti omenim, ki prihajata mésec za mesecem mladini v roke, blažit jo in krepit v dobrem: Vrtec in Angeljček, katera tu toplo priporočamo.

1. **Angeljček**. IV. letnik. Urejuje Ant. Kržič. Izhaja kot priloga Vrtecu, pa je tudi posebej naročljiv (po 60 kr.). Namenjen je zlasti otrokom; za letos obeta poleg raznovrstnega berila še tudi mnogo mičnih podob, katere otroke najbolj vlečejo. Kdor jim hoče napraviti nedolžno veselje, ob enem pa jih z lahka navajati k duševnemu delu, naj ga naroči.

2. **Vrtec**. Časopis s podobami za slovensko mladino. 26. letnik. Urejuje in izdaja A. Kržič. Med mladino, za katero je list pisan, pripada vse malo razumnstvo od učenca ljudske šole do učenega latinca prvih razredov gimnazije. Vrtec gotovo izvrstno izpolnjuje svojo nalogo in jo bode še dalje: za to jamči že urednikovo ime, ki je že od prej znano mladini, jamčijo drugi pisatelji Vrtečevi, ki so se že do cela priljubili, jamči vsebina lanskega letnika s svojimi lepimi, nekaterimi izvrstnimi pesmicami, povestimi, odlomki iz zgodovine, poučnimi sestavki, uganjkami, rebusi, slikami. Mlado občinstvo Vrtee zelo rado čita. Le v roke naj ga dobi!

J. D.

3. **Knjige družbe sv. Mohorja za leto 1895.** — 72097 nas je! Tako ponosno kliče »glasnik« v koledarju. Prav ima. Na tako število sme biti vsak narod ponosen. Ali vprašamo, odkod to število? O preprostem ljudstvu trdimo brez skrbi, da so je vabile na naročbo najbolj **Zgodbe**. To delo veleučenega g. dr. **Frančiška Lampeta**, katerega drugi zvezek je letos zagledal beli dan, bo za Slovence epohalno. Ne hvalimo nič, — dobro delo se samo hvali — in grajati ni kaj.

Molitvenik: **Sv. Jožef** (spisal dr. Jožef Pajek) je kakor nalašč za petindvajsetletnico, odkar je bil sv. očak proglašen za varuha svete cerkve. Tudi tega naj se drži slavna družba, da podá vsako leto kak molitvenik — sploh kaj nabožnega. Naše verno ljudstvo je ponosno na molitvenike. Le gojimo to veselje. Če vsaka knjižica obrodi le jedno zrno, dobro je. Dosegla je svoj namen. Jezik je gladek, dosti poljuden. Všeč nam je razdelitev, zelo umestna razlaga sv. maše. Križev pot je sicer zelo kratek, ali prav je, da so rabljene besede Bernarda Portomavriškega. To je najpoljudnejši in gotovo najlepši križev pot. Potrebne so kratke molitve za odpustke. Prav hvaležni smo zato gosp. pisatelju. Vsak molitvenik naj bi imel tako zbirko!

F. r. Dular je znan pisatelj. Opazili smo, da ljudstvo prav rado bere njegovo knjigo **Umna živinoreja. II.** Zakaj? Zato, ker je prav porabna. Vsak kmet ima živino — vsak želi spoznati svojo in zvedeti o njeni posebnosti. Knjigo rabi, če kupuje živino ali pa prodaja; posebno mlajši gospodarji, kateri še nimajo dovolj izkušenj in morajo prašati knjigo za svét, da jih kdo ne opehari.

O knjigi **Naše škodljive rastline** (IV. snopič, piše prof. M. Cilenšek) smo govorili druga leta in so govorili drugi listi. Družbin »glasnik« sicer pravi,

da so se gospodarji, ki so jo brali, mnogo naučili. Ko bi jo le brali! Dobrodošla knjiga, lepa je, ali prenatana. Zadnji snopič ho menda najbolj rabljiv.

Težko smo čakali Josip Stritarjeve knjige *Pod lipo*. To je prva izvirna, ilustrovana slovenska knjiga za mladino (seve izvzemši časnik Vrtec). To knjigo je pisal mož, ki je dokaj slovenske ledine preoral s peresom in si zlasti gledé jezika pridobil neveljivih zaslug. In da mož ni samo učil lepega jezika, gladke slovenščine, marveč da jo tudi zna, to dokazuje pričujoča knjižica. O tem je sodba vseh ocenjevalcev jedina. Kaj pa slike? Prav pripravne so in zelo podprejo zanimivost knjižice. Ali nikakor ne hvalimo tega-le: Ženska ni zvečine nobena slovenska, ne po licu, še manj po noši, tako ne grabljice, ne deklica pri vijolici, ne ženjice. Zakaj ni pisatelj slikarju podal nekaj domačih podob? Tudi mlatiči in kosci niso domačini.

Vsebina pa je taka, da jo z lahkim srcem damo brati komurkoli. Škodovala ne bo nobenemu, koristila pa lahko. Tudi odrasli ljudje — kakor smo se prepričali — beró knjigo, — in otroci že znajo pesmice iz glave. Dobra kritika za pisatelja.

Toda opomniti moramo to-le: Ako kdo zapiše med vrstice tudi par verskih resnic, če kak pisatelj poučuje, oslanjajoč se na zadnjo in prvo podlago vsega — na Boga, tedaj se hitro bere: Ta ni za rabo! Preveč moralizuje! Kaj pa je »Griški gospod« drugega kot samo, čisto moralizovanje! Ali to je popolnoma dobro in prav, če se vleče cel spis še tako na dolgo in široko. Nikar tako! Navadimo mladino, da se ne bo bala izreči in zapisati besede »Bog«, da se ne bo sramovala vere, marveč da ho ponosna nanjo in da si ho štela v čast govoriti o njej, kadar ho treba. In to bo dosegel lahko vsak pisatelj z nekaterimi iskricami: zato ne bo treba nobenih dolgih pridig v spisu.

Koledar ima zelo različno vsebino, a vsa je zanimiva. Tri povestice so dobre, poučljive in za naš narod pripravne. Tudi vsi drugi spisi so na pravem mestu in vsi hvalevredni. Sploh bo koledar imel največ bralcev.

V obče čestitamo družbi in novemu domu, ki je prvič razposlal toliko »blagovestnikov« med Slovence. Pošilja naj jih vsako leto toliko, dal Bog, še več!

F. S. F.

B.

1. *Pflanzen- und Blumenschmuck von Altar und Kirche*. Eine praktische Anleitung. Unter Mitwirkung von M. Hingerl herausgegeben von Max Kolb, kgl. Garten-Oberinspector. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1895. 8°. Str. 299. Cena broš. gl. 1'62, vez. gl. 2'10. V uvodu pripoveduje pisatelj mnogo zgodovinskih zanimivostij o gojitvi rastlin. Delo samo razpada v splošni in posebni razdelek. V prvem krajšem so občni nauki, kako naj se gojé rastline; v drugem popisuje posamezne, ki so rabne za cerkev in oltar, bodisi, da se gojé v posodi, ali cvetličnjaku ali pod milim nebom. Tvarine je v knjigi res mnogo, in rastlin je tukaj na izbiro. Prijatelj praktičnega rastlinarstva ima v knjigi jako zvedenega vodnika.

2. *Die kirchliche Strauss- und Kranzblüdenerei, sowie Errichtung von Triumphbögen*, erläutert von Arnold Rütter, Pfarrer in Erfweiler-Ehlingen, Post Assweiler (bayr. Pfalz). Mit 91 Abbildungen. Regensburg. Druck und Verlag von Friedrich Pustet. 1895. Str. 191. Cena broš. gl. 1'20, vez. gl. 1'56. — Župnik Rütter nam je že znan. Lani (str. 259) smo naznanili njegovo knjižico: »Die

besten Altarblumen im Garten«. Danes naznanjamo pisateljevo poslednje (4.) delo v vrsti cerkvenega cvetličarstva, ki nam podaje mnogo (81!) načinov, kako se pletó lepi šopki in venci za cerkveno ali sploh bogočastno rabo. Vse te načine pojasnjujejo lepe in poučne slike. Na prvi pogled bi kdo dejal, da je stvar premalenkostna za posebno delo. Toda, če pomislimo, da je ni lepše stvari v zunanji prirodi, kakor je cvetlica, in da se dá ta lepota še povečati z umetnim obdelovanjem in urejanjem cvetic, če pomislimo, kakó tako delo blaži srce, ne zdi se nam to delo malenkostno, ampak jako hvalevredno. Za vrtnarje je to delo kakor nalašč spisano.

3. **Caeremoniale für Priester, Leviten und Ministranten zu den gewöhnlichen liturgischen Diensten von Dr. Andreas Schmid, Director des Georgianums in München, o. ö. Universitätsprofessor, erzb. geistl. Rath. Mit 25 Abbildungen.** Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1896. 8°. Str. 546. Cena broš. gld. 1'80. To vam je prekornostna in jako rabna knjiga. Vsi sveti obredi so vsestransko, kratko in pregledno popisani: I. splošni del: 1. cerkev, 2. osebe, 3. liturg. služba, 4. maša, 5. cerkv. glasba, 6. cerkv. leto. II. Posebni del: ritus missae privatae, r. m. cantatae brez levitov, z leviti, obredi sv. zakramentov, zakramentalij in procesij, nenavadna opravila v cerkv. letu, cerkvene dnevnice. Torej je tukaj res ves caeremoniale za navadnega duhovnika, zaradi tega knjigo toplo priporočamo.

4. **Homilien über die festtäglichen Evangelien des Kirchenjahres von Alois Melcher, bischöfl. Wallfahrtsdirector.** Mit Approbation des hochwürdigsten bischöfl. Ordinariates Augsburg. Kempten. Verlag der Jos. Kösel'schen Buchhandlung. 1895. 8°. Str. 214. Cena gld. 1'02. — Poleg prejšnjih homilij za nedeljske evangelije in svojih »Hundert und fünfzig Cyclus-Predigten« nam podaje tukaj pridigar in pisatelj homilije za vse cerkvene praznike. Melcherjeve homilije hvajljo, in tudi mi jih smemo priporočati, ker so poljudne ali se dadó tudi za preprosto občinstvo porabiti.

5. **Das sociale Wirken der katholischen Kirche in Oesterreich.** Im Auftrage der Leo-Gesellschaft und mit Unterstützung von Mitarbeitern herausgegeben von Prof. Dr. Franz M. Schindler, General-Secretär der Leo-Gesellschaft. I. Band: *Diocese Gurk* (Herzogthum Kärnten). Von Dr. Alois Cigoi O. S. B. f. b. geistl. Rath und Professor der Theologie in Klagenfurt. Wien. Commissions-Verlag von Mayer & Co. 1896. 8°. Str. 228. Cena gld. 2.—. Leonova družba je sklenila izdajati vrsto spisov, ki bi razpravljali o socialnem delovanju katoliške cerkve v Avstriji. Naš vrli in neutrudljivi rojak prof. Cigoj nam podaje tukaj prvo delo in sicer o naši sosedí Koroški. Ker obdeluje pisatelj snov kratko in pregledno, nakopičil je tukaj čudovito veliko tvarine, ki nam kaže, koliko je storila in deluje katoliška cerkev za duševni in telesni blagor Korošcev. Pisatelj opisuje dekanijo za dekanijo, v vsaki dekaniji pa župnijo za župnijo po vseh posameznostih. Jako mnogo statističnih podatkov je tukaj, pisatelj jih je povzel iz zanesljivih virov. Da se opisuje oskrbovanje ubožcev, v kateri je bila katoliška cerkev od nekđaj slavna za največjo skrbjo, umevno je samo ob sebi. Na koncu je krajevni imenik, da se laže poišče potrebna tvarina.

Knjiga — to je naša misel — dela čast gosp. pisatelju, pa je tudi častna knjiga za krško škofijo.

L.